

ZASAVSKI

vestnik

LETO VII, ŠTEV. 6

TRBOVLJE, 10. FEBRUARJA 1954

GLASILG SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

Pred konferenco komunistov mesta Trbovlje

O čem razpravljajo člani ZK na svojih sestankih v Trbovljah

Kot po vsej državi, razpravljajo člani ZK tudi pri nas na svojih sestankih predvsem o materialu III. plenuma CK ZKJ. V diskusiji enodušno obsojajo Džilasove članke, s katerimi je skušal vnesti zmedo v partijske vrste. Odbirajo sklepe III. plenuma ter izražajo svoje priznanje našemu partijskemu vodstvu, ki je znalo pravočasno in z znanstvenimi dokazi ovreči škodljive Džilasove teorije.

V nadaljnji diskusiji o materialu III. plenuma pa vidno izstopa tudi Džilasova izjava, da se s sklepi II. plenuma do neke mere ni soglašal (česar vno je plenu na Brionih prisostvoval), kar naj bi pomenilo, da se tudi s pismom CK ZKJ ni strinjal. V zvezi s tem so člani ZK enotni v tem, da je pismo CK prineslo toliko pozitivnih momentov za naše partijsko in splošno politično življenje, da bi kakršno koli podcenjevanje pomena tega pisma štel za sovražni akt proti Zvezi komunistov. Za svoje trditve so njeni člani navajali konkretne primere izboljšanja partijskega dela in odnosov v osnovnih organizacijah in komitejih, da ne govorimo o nezdružljivosti in socialistični razvoju škodljivih malomeščanskih pojavov, ki so se že močno razbohotili v našem vsakdanjem življenju. Ker je prav pismo CK ZKJ v veliki meri zavrglo te škodljive pojave, ki jim je Džilas skušal ponovno odpreti vse ventile, ga tembolj razumemo, na katere silje je gradil svoj nov sistem, zlasti zaradi tega, ker je delavski razred v celoti prezrl. Nekatere stvari iz teh člankov, ki so pravzaprav citati tov. Tita in Kardelja iz VI. kongresa ZKJ, pa si bodo naše osnovne organizacije osvojile za izboljšanje svojega dela.

Druga važna razprava, ki se vrši po naših osnovnih organizacijah, so volitve partijskih vodstev v osnovne organizacije, kakor tudi mestno partijsko vodstvo. Da bi povečali aktivnost v osnovnih organizacijah, je bilo treba izvršiti reorganizacijo ZK, saj so nekateri štele tudi do 180 članov. Po sklepu MK ZK Trbovlje so se iz njih formirale manjše osnovne organizacije, tako da je na našem področju sedaj 23 osnovnih organizacij. Brez dvoma je, da

bodo vodstva zmanjšanih osnovnih organizacij laže kos problemom na svojem terenu, kjer bodo imela sedaj večji pregled nad delom posameznih članov, saj je bila ta evidenca do sedaj precej nepopolna.

Najšibkejša stran v dosedanjem delu osnovnih organizacij pa je bila vsekakor pomanjkljiva ideološka vzgoja. Ta se je odražala pri posameznih članih ZK, ki so se udeleževali v raznih organizacijah in društvih. Tega dela ni bilo čutiti v zadostni meri ne v SZ ne v sindikatih. Dosti nepravilnosti bi odpadlo v podjetjih in na terenu, če bi posamezni člani ZK pravilno razumeli probleme, pred katere so bili postavljeni. Uveljavljati socialistične principe tam, kjer se poskušajo izigravati, je ena izmed osnovnih nalog slehernega komunista. Delo osnovnih organizacij v podjetjih se je na splošno izboljšalo in je ponekod že prav dobro. Tudi na rudniku so OO ZK prebile ozek okvir dosedanjega dela ter pre-

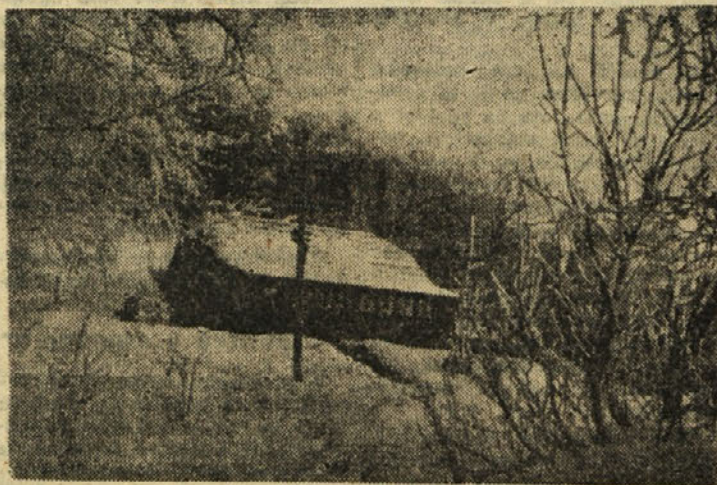
šle na širše področje, kar se je pokazalo kot zelo uspešno.

V bodoče bodo osnovne organizacije na rudniku tesneje sodelovale s sindikalnimi pododbori kakor tudi s samo sindikalno podružnico rudarjev. Prebiti pa bodo morale še en okvir, ki jih je do sedaj ločil, namreč: zanimati se bodo morale za vse probleme, ki se pojavljajo na celokupnem področju ljudskega odbora mestne občine ter jih reševati v okviru SZ. Na vse osnovne organizacije, tako v podjetjih kakor tudi na terenu, pade precejšnja odgovornost za delo naše mladine, ki si je po daljšem presledku spet izvolila svoja vodstva po rajonih; treba ji bo nuditi vso pomoč in jo pravilno usmerjati v političnem, kulturnem in strokovnem pogledu.

Osnovne organizacije so izvolile nadalje delegate za mestno partijsko konferenco, ki bo 16. februarja t.l. Ker je pred nami tudi III. kongres ZKS, ki bo predvideno 10. aprila v Ljub-

ljani, je opaziti že sedaj med članstvom veliko politično razgibanost. Zeleti pa je, da bi ta živahnost ostala v naših organizacijah tudi vnaprej, saj bo vedno dosti problemov, bodisi političnih ali pa gospodarskih, s katerimi se bo moralo članstvo ZK ukvarjati, jih reševati in z njimi seznanjati, naše delovne množice.

P. A.

Mrzlca v snegu

Uspehi in neuspehi sindikata trboveljskih rudarjev v preteklem letu

O redni letni skupščini sindikalne podružnice rudarjev v Trbovljah lahko rečemo, da je bila plodna — in kar je posebno važno: videti je, da je ta skupščina le resnična preokretnica dela v tej organizaciji.

Poročilo upravnega odbora podružnice, ki je bilo podano na občnem zboru, je kritično analiziralo delo organizacije v minulem poslovnem letu. Tako je bila n. pr. največja slabost sindikalne podružnice rudarjev v tem, da njen upravni odbor članstvo svoje organizacije po rudniških obratih in sektorjih ni sproti seznanja s številnimi gospodarskimi uredbami, ki so izšle lanske leto, in jim tudi ni v zadovoljivi meri svojim članom obrazlagal. Uredbe in odloki so se pa vendar tako hitro vrstili, da niti upravni odboru organizacije niso bile vse gospodarske uredbe in odloki takoj v celoti jasni in razumljivi, kar delno opravičuje to slabo stran upravnega odbora sindikalne podružnice. — Druga hiba upravnega odbora te organizacije je bila ta, da so odgovorni funkcionarji sindikalne podružnice videli le v preveliki meri samo problematiko rudnika, ne ozirajoč se istočasno pri svojem delu tudi na potrebe celotne komunne, na interese splošnosti, kjer je bilo

v raznih primerih premalo sodelovanja z ostalimi forumi in funkcionarji ter organi komunne. Kolikor pa je prišlo do takega sodelovanja, je spet res, da se predlogi sindikalne podružnice rudarjev niso upoštevali, kot je bil to primer s prestativito zobne ambulante iz centra Trbovelj na periferijo trboveljske doline. Vsekakor je pa kritika, ki jo navaja poročilo, upravičena, t. j. da so bili sindikalni funkcionarji — razen tov. Pikla in tov. Ribiča — premalo povezani z rudarji.

Ob vseh teh več ali manj senčnih straneh sindikata rudarjev v Trbovljah pa moramo poudariti, da je upravni odbor sindikalne organizacije v raznih vprašanjih interveniral s svojimi predlogi (n. pr. glede socialnega zavarovanja in tarifnega pravilnika), vendar se ti predlogi niso upoštevali oziroma niso našli na pričakovano razumevanje, kar pobija očitke in kritiko, da upravni odbor ni delal.

V letu 1953 je v okviru sindikalne podružnice rudarjev kot matične organizacije sodelovalo najprej 8 sindikalnih odborov po obratih obširnega trboveljskega rudnika — po združitvi vzhodne in zahodne jamskega obrata v skupni jarnski obrat Trbovlje pa samo še 7 sindikalnih odborov.

Delo v teh sindikalnih odborih ni bilo posebno vidno ter se je največkrat drobilo in izgubljalo v reševanju drobnih lokalnih vprašanj in problemov v posameznih rudniških obratih ter je bilo delo teh odborov dejansko opaziti le v nekaterih izjemnih primerih. Značilno za te sindikalne odbore je, da so njihovi funkcionarji na svojih občnih zbora poročali, da v letu niso imeli kaj delati in da jim sindikalna podružnica rudarjev oziroma njen upravni odbor nista nudila dovolj pomoči. Resnici na ljubo moramo potrditi, da je bil položaj v teh sindikalnih odborih tak — kar je vredno vse graje — da se predsedniki in tajniki teh odborov največkrat niso odzvali vabilu na sejo upravnega odbora sindikalne podružnice. Nekateri teh odborov so se v vse preveliki meri snuščali v obratne zadeve in tudi v tehniška vprašanja v posameznih rudniških obratih (za katere so odgovorni drugi ljudje) ter zamužali in izgubljali čas za razne potrebne in nepotrebne intervencije — premalo so se pa zanimali za dejansko sindikalno delo in njegove prvenstvene

naloge. Zanimivo ob vsem tem pa je, da zapisniki občnih zborov teh odborov izvenjajo tako, da je bilo povsod vse v najlepšem redu. — Nedelavnost, premajhna aktivnost teh odborov se izraža med drugim tudi pri pobiranju sindikalne članarine, kar je zelo važna naloga, vendar jo mnogi podcenjujejo. Posebno slabo sta delala v tem pogledu sindikalni odbor na obratu Dobrna-Neža in odbor v bivšem Vzhodnem obratu. — O vseh teh vprašanjih je razpravljala letna skupščina sindikalne podružnice, ki je končno prinesla zaključek in sklep, da se mora doseženo stanje v revirskih sindikalnih odborih izboljšati in popraviti. Tukaj je treba omeniti, da je bilo na rudniku najbolj zadovoljivo delo v sindikalnem odboru na separaciji, v obratu Trbovlje, v Zunanjem obratu in v Strojni reparatornih delavnicah.

Iz premajhne delavnosti posameznih sindikalnih odborov v posameznih rudniških obratih sledi tudi relativno visok odstotek neorganiziranih članov rudniškega kolektiva, saj znaša število le-teh na rudniku 534, medtem ko je organizirano 2240 članov, od katerih pa 385 ne plačuje članarine redno.

Slabo delo sindikalne podružnice in posameznih članov upravnega odbora organizacije ter sindikalnih funkcionarjev po obratih ni ostalo brez vpliva na delo delavskega sveta in upravnega odbora podjetja. Glavna slabost sindikata je bila pač v tem, da so bili njegovi funkcionarji v premajhni meri povezani z delavskim svetom in upravnim odborom rudnika — seveda pa tudi obratno. Poudariti je pa treba, da so člani upravnega odbora sindikata prisostvovali vsem sejam upravnemu odboru rudnika ter sodelovali tudi pri sestavi tarifnega pravilnika podjetja in pri reševanju nekaterih drugih vprašanj. — Prav tako moramo poudariti, da je upravni odbor sindikata rudarjev najtesneje sodeloval z organi Zavoda za soc. zavarovanje ter vodil tudi račun o izvajanju predpisov higiensko-tehniške zaštite v podjetju. Vsekakor se ne more pohvalno omeniti, da so varnostne mere po rudniških delovnih površih v redu. Nujno bi pa bilo, da se uredi moška kopalnica na jamskem obratu Trbovlje — na drugi strani bi pa bilo vsekakor priporočljivo, da bi bili delavski inšpektorji neodvisni od podjetja in plačani iz sredstev socialnega zavarovanja ali pa kakšnega drugega vira.

Zaključek letnega poročila sindikalne podružnice pa na drugi strani zadoščenjem ugotavlja, da je kolektiv rudnika kot celota izvršil svojo dolžnost v pogledu izpolnitve svojega družbenega plana, saj ga je kolektiv celotno prekoratil, kar je predvsem zahvaliti zavednosti in marljivosti rudarjev ter sposobnosti tehniškega vodstva podjetja. — Skupščina sindikalne podružnice trboveljskih rudarjev si je zadala ob svojem zaključku vrsto novih nalog in sklepov, za katere so trdno odločeni, da jih v celoti izvršijo in tako dokažejo, da je bila letošnja skupščina res prelomnica v sindikalnem delu.

Tovariš Miha Marinko na seji SZDL v Trbovljah

Ljudski poslanec mesta Trbovlje tov. Miha Marinko je pretekli tork. 3. t.m. nepričakovano prisel med svoje volivce v Trbovlje. Ker je bil ob času njegovega prihoda ravno sestanek Socialistične zveze Trbovlje-Center v Delavskem domu, je tov. Miha Marinko v spremstvu sekretarja MK ZK Trbovlje tov. Dušana Povšeta odšel tja.

V skro štirinajstih razpravi je tov. Miha Marinko odgovarjal na razna vprašanja ter ob tej priložnosti podrobno ovrtil primer s tov. Milovanom Džilasom, ki je v svojih člankih v naših časnikih povzročil veliko škodo in napravil zmedo med

člani ZK in člani naše Socialistične zveze, katere vprašanje je izžrno obravnaval zadnji plenum Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

Na tej seji so obravnavali tudi volitve v odbore SZDL. Sprejeli so sklep, da bodo najprej volitve v uličnih odborih, nato pa bodo izvolili odbor Socialistične Zveze Trbovlje-Center. Ko bodo opravljene volitve v terenskih odborih Trbovlje-Center, Zgornje in Spodnje Trbovlje ter volitve na terenu Dobrna, bo mestna konferenca SZDL, ki bo izvolila novo vodstvo Socialistične zveze v mestni občini Trbovlje.

Za izboljšanje odnosov do delovnih ljudi

V izgradnji socializma v naši deželi težimo med drugim tudi k temu, da bi se izboljšali odnosi nekdanjih »gospodarjev« do delovnega človeka. Imamo

razne zakone, ki jamčijo delavcem, tudi poljedelskim delavcem, potrebno zaščito pred delodajalcem. Kljub temu se pa še vedno najdejo ljudje, ki bi radi še »kar po starem« delali s svojo delovno silo. Čujmo, kaj nam pripoveduje o tem 59-letni invalid Franc Dornik:

»Dvajset let sem služil pri Konjsku in v kmečki delovni zadrugi v Trojanah. Januarja lani sem pa stopil v službo pri Zajcu na Obrežju (Izlake). Pogodil smo se za 4500 din mesečno in hrano. Delal sem celo leto od jutra do večera, opravljal konje in živino, delal na polju, v gozdu in povsod, kjerkoli je bilo treba. Nisem varčeval svojih moči. Ko pa je prišla zima in ni bilo več toliko dela, so mi rekli, da mi bodo plačali samo 2500 din na mesec. Jaz nisem bil s tem zadovoljen in sem rekel, da mi ni treba odgovoriti, ker bom šel drugam. Nato so mi rekli, da mi bodo dali 3000 din in če bo več dela, še 500 din povrh. Seveda tudi s tem nisem bil zadovoljen in sem iskal dela drugje. Pri tej hiši nisem imel obstanke. Večni prepir v hiši. Gospodinja Minka Kovač me je silila, da bi hodil v cerkev. Rekla je: »Kdor je pri naši hiši, mora hoditi v cerkev.« Jaz pa zato nisem imel smisla in nisem hodil. Tudi hrana je bila sedaj mnogo slabša kot prej. Jedel sem ločeno od ostale družine. Seveda nisem dobil dobre jedi kot ostali. Dostikrat sem natepal nezabeljeno repo, ker je zmanjkalo zabele in se gospodinja ni zjubilila, da bi jo pripravila še zame. In zato sem odpovedal. Dobil sem službo v Ravenski vasi. Ko je gospodinja to zvedela, je odšla k tistem gospodarju in ga hotela pregovoriti, naj me ne sprejme v delo, češ kako bomo mogli delati, ko smo same ženske pri hiši.

Seveda ni uspela. Ko sem prišel z vozom mojega novega gospodarja po svoje stvari, sem doživel neprijetno slovo; zmerjanje, vpitje in kaj še vse! Gospodinja Kovačeva me je spremljala s parom starih, goretih nogavic in kadila za menoj. Slednjice, ko se je pri tem še sama opekla, mi jih je vrgla pred noge.

Tako je med drugim pripovedoval tov. Dornik. Omenil je tudi, da ne vé, če je gospodinja plačevala za njega prispevek za socialno zavarovanje. To bi bilo treba dognati, ker Dorniku manjka še nekaj let, da bi lahko dosegel ustrezno pokojnino.

Prebivalci iz Obrežja in Izlake se zgražajo nad takim ravnanjem z delavcem-invalidom. Slišali smo, da bodo to zadevo obravnavali na bodočem sestanku SZDL, ker pravijo da tak ljudje, kot je omenjena »Gospa«, niso vredni, da bi bili člani Zveze.

H.

Nad dve in pol milijardi jamči trboveljski okraj

Na seji Okrajnega zbora in Zbora proizvajalcev v okraju Trbovlje so pred kratkim razpravljali o poročilu za investicijska posojila nekaterih naših gospodarskih podjetij. Tako je Okrajni ljudski odbor v Trbovljah prevzel poročilo za investicijske kredite, ki jih bodo na Jeli Cementarna in Strojna tovarna v Trbovljah ter Tovarna dokumentnega in kartnega papirja v Radečah.

Trboveljska cementarna potrebuje največji kredit, in sicer 1 milijardo 828 milijonov dinarjev, ki ga bodo uporabili za popolno rekonstrukcijo tovarne, po kateri bo proizvodnja cementa dva do trikrat večja kot da-

nes. — Papirnica v Radečah je dobila poročilo za 148 milijonov 300.000 dinarjev, ki so ji potrebni za nakup strojne naprave za površinsko lepljenje papirja in za nakup novega parnega kotla. — Strojna tovarna v Trbovljah bo pa uporabila investicijsko posojilo v višini 689 milijonov 980.000 din za dokončano izgradnjo svojih tovarniških objektov ter za nakup raznih strojnih naprav, potrebnih za izpopolnitev tovarne.

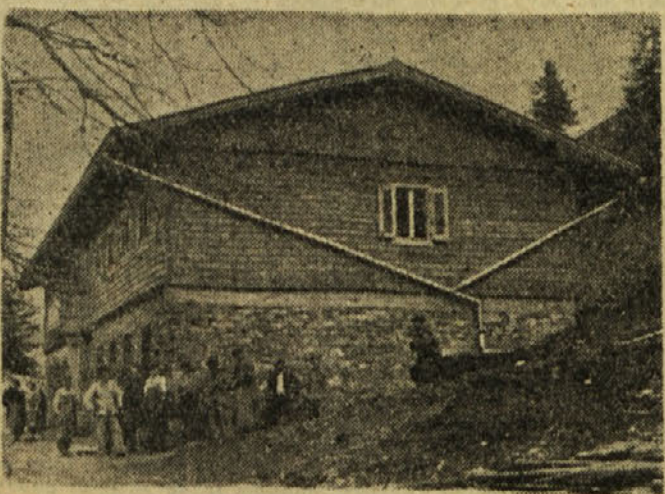
Tako bo trboveljski okraj porok za skupno 2 milijardi 666 milijonov 280 tisoč dinarjev za izgradnjo in povečanje velikih industrijskih podjetij v našem Zasavju.

Z zadnje seje okrajnega zbora

V 5. številki našega lista smo poročali na tretji strani v članku pod zgornjim naslovom v drugem odstavku, da so na enajsti skupni seji okrajnega zbora in zbora proizvajalcev okraja Trbovlje odvzeli mandat ljudskemu odborniku s Poljske Janezu Majenu. V resnici bi se moral ta stavek glasiti tako, da je bila na tej seji Janezu Majenu odvzeta imuniteta, kajti mandat ljudskega odbornika mu lahko odvzamejo edino volivci

volilne enote, v kateri je bil imenovan izvoljen za ljudskega odbornika.

V Četrtem odstavku tega članka pa nam je tiskarski škrat napravil napako v toliko, da bi se moral prvi stavek tega odstavka glasiti takole: »Dosti kritike je bilo slišati na račun reševalne postaje, češ da njeni avtomobili (ne bolniki, kakor pomotoma tiskano!) vse preveč prevažajo »zdrave bolnike« in tako dalje.« — Uredništvo.

Zelili 10 dni brezplačnega oddiha v sindikalnem domu trboveljskih rudarjev na Partizanskem vrhu? Poravnaj naročilno takoj, da ne bo

Več aktivnosti v vrste komunistov

Organizacija ZK terena Toplice si je izvolila novo vodstvo

Tudi člani osnovne partijske organizacije terena Toplice v Zagorju so pred kratkim ocenili svoje delo v preteklem letu, hkrati pa si zadali nove konkretne naloge v tekočem letu.

Iz poročil na tem sestanku je bilo razvidno, da je ta organizacija delala, da pa so bile v njej tudi razne slabosti in pomanjkljivosti. Že to, da so lani leto izključili deset članov zaradi neaktivnosti, nam priča, da je organizacija bila sicer budna, da pa so vendar le malo globlji vzroki, ki so prisilili vodstvo organizacije, da je moralo iz svojih vrst izločiti vse tiste, kar ni pokazalo prave aktivnosti, pravega smisla za vse delo, ki naj ga opravlja komunist.

Organizacija bi morala — tako je dejal sekretar ob tej priložnosti — pokazati vso svojo sposobnost, saj dela na terenu, ki je znan po svoji revolucionarnosti, znan po svoji zavednosti.

Kaj je oviralo še uspešnejše delo te organizacije? Nedavna analiza aktivnosti članov je pokazala, da se le-ti ne udeležujejo v zadostni meri v društvenem življenju, da mnogo premalo berejo, zlasti dnevne časnike, in da končno premalo pomagajo tudi ostalim množičnim organizacijam. Značilno je, da je od 75 članov samo 42 članov včlanjenih v »Svobodo«, da člani prejemajo samo 17 izvodov našega »Vestnika«, in da sta komaj dva člana, ki imata naroteno »Delavsko enotnost«. Vse to je v precejšnji meri plovilo na neaktivnost članov.

Po referatu sekretarja se je razvila diskusija, ki pa je bila

zelo pičila. Člani, ki so drugače vedno aktivno posegali v diskusijo, tokrat niso pokazali, da polagajo obračun svojega dela.

Toda kljub temu smo ugotovili, da so le imeli uspehe, zlasti ob nedavnih volitvah, saj je njihovo volišče zasedlo prvo mesto in dobilo denarno nagrado. Ob zaključku so člani ZK izvolili novo vodstvo svoje osnovne organizacije, izvolili nadalje delegate za mestno, in predlagali kandidata za okrajno konferenco Zveze komunistov.

Organizacija se je končno razdelila na dve skupini, kajti do-

sedanji organizacijski način ni ustrezal sprlo preostalega članstva. Zato tudi sestanki šestokrat niso pokazali oziroma reševali vseh tekočih vprašanj.

Konference se je udeležil tudi podpredsednik OLO Trbovlje, Viktor Burkelje, ki je v svojih izjavah opozoril poleg ostalega na vse škodljive posledice Džilasovega primera ter poudaril sklepe III. plenuma. — Komunisti terena Toplice se se razšli v zavesti, da so kljub vsem pomanjkljivostim vendar delali, da pa morajo svojo dejavnost prenesti v prvi vrsti med naše množice in zlasti tamkaj s svojimi močmi pomagati pri reševanju vseh problemov, ki se porajajo.

Volitve v osnovne organizacije ZK v Zagorju

V prejšnjem tednu so v Zagorju in na zagorskem sektorju imeli volitve v osnovne organizacije ZK. Osnovne organizacije so se na volitve dobro pripravile. V večini od njih so razčistili vprašanje z neaktivnimi člani, bodisi da so se prej izrekli kazni ali pa da so na samem sestanku ob volitvah izločili iz svojih vrst člane, ki ne zaslužijo, da so člani ZK. Povsod so obravnavali gradivo III. plenuma ZKJ glede Milovana Djilasa, kar je pozitivno vplivalo na članstvo, ki ponekod ni bilo na jasnem o pisanju tega tovarša. V nekaterih osnovnih organizacijah z večjim številom članstva so le-te razdelili na več samostojnih osnovnih organizacij, ki bodo v bodoče štejele največ do 25 članov. Tako so razdelili osnovno organizacijo v Toplicah na dve, osnovno organizacijo na terenu Zagorja pa na štiri samostojne osnovne organizacije. Udeležba je bila povsod dobra. Na sestanke so prišli člani okrajnega komiteja in mestnega komiteja, ki so pozitivno posegali v diskusijo in da-

jali tudi smernice za bodoče delo.

Osnovna organizacija Zagorje je volilni sestanek izkoristila za to, da je javno izključila 4 člane, ki niso obiskovali sestankov in niso plačevali članarine. Pri volitvah v tej organizaciji so predvsem razpravljali o ugotovitvi partijske discipline in o izboljšanju dela komunistov v ostalih množičnih organizacijah in društvi. Organizacija v preteklem letu ni sprejela nobenega novega člana. Isto stanje je tudi v ostalih osnovnih organizacijah. Zato so ob volitvah poudarjali, da bo treba skrbeti tudi za razširjenje Zveze komunistov. Če že člane izključujemo, moramo tudi sprejemati tovariše, ki imajo za to potrebne moralno-politične pogoje.

V splošnem se je pri volitvah videlo, da so se komunisti začeli bolj zavedati svoje vloge v političnem in gospodarskem življenju, kakor tudi nad vse važne vloge pri graditvi socialističnih ljudi.

Volitve v osnovne organizacije ZK v Zagorju

Rako bomo ohranili naše ceste in zagotovili varnost prometa na cesti

Res je, da se je v naši državi po osvoboditvi zelo razvil promet s motornimi vozili na naših cestah. Posledica tega je, da bomo morali ceste glede na velik porast motornih vozil tudi v našem okraju vzeti pod zaščito in da se bo morala tudi pri nas uveljaviti Uredba o varstvu in zaščiti javnih cest.

Redka so tista podjetja, ustanove in ostali hišni ali zemljiški posestniki, ki bi pomislili in imeli čut, da je cesta javna za vse ljudi in da jo uporabljajo vsi, ki imajo vozila in tudi pešci. Pri nas se dogaja, da vsakdo, ki napeljuje vodovod, kanalizacijo in podobno preko ceste ali ob njej, začne s delom, ne da bi predhodno iskal dovoljenje od pristojnega cestnega organa, ker je leta upravičen izdajati dovoljenja za preko ceste, in to sporazumno s tajnistvom za notranje zadeve na okraju, ki sta dolžna predpisati, kakšna varnostna znamenja so potrebna in še drugo v času prekopavanja ceste, da se med tem časom zagotovi reden promet na v po- štev prihajajoči cesti, naj si bo to za vozila ali pešce. Niso red-

ki primeri, da se ravno ob takih priložnostih zgode večje ali manjše nesreče.

Spet druge primere imamo, da razna naša podjetja in tudi hišni posestniki, ki odlagajo material ob cesti — n. pr. opeko, gramoz, les in podobno — ne gledajo na to, da li se voda lahko steka s cestišča v obcestni jarek, da li je promet po cesti neoviran, da ob cesti odložen material kvari estetsko lice ceste itd. Čestokrat se tudi zgodi, da vozijo po cestah razna motorna vozila, ki so urejena na transport z »gosenicami«, ne da bi bili obloženi z gumo ali zaščitnimi čevlji. Vsako tako vozilo zelo pokvari cesto, o čemer se lahko vsak prepriča, tako da ima cestar več dni dela, da jo spravi spet v red. Prepovedano je po javnih cestah voziti vozove s konjsko vprego, kjer so koleša z ožimi platišči, kot so določena za teža bremena.

Da zavarujemo regulacijske interese in preglednost javnih cest, varnost prometa, estetsko lice ceste in njene okolice, se določeni pas zemlje ob cesti praviloma ne sme zazidati. Tudi ograj ob cesti ne smemo po-

stavljati bližje kot 3 metre od cestnega roba, telegrafске in druge podobne drogove pa ne bližje kot 10 metrov ob cestah I. in II. reda in ne bližje kakor 5 metrov od cestnega roba pri cestah III. reda. Živa meja, dreve in drugi nasadi ob javnih cestah ne smejo zastirati oz. ovirati preglednost ceste — veje drevev pa ne smejo segati nižje kot 4,5 m nad cestnim voziščem.

Pri naših kmetih, ki imajo svoja posestva ob javnih cestah, se opazi, da v službujočem cestarju, ki opravlja svojo službeno dolžnost na določenem odseku ceste, ne vidijo organa, ki mu je zaupano, da na tem sektorju vrši samo svojo službo v prid ljudske skupnosti, ne pa morda v korist posameznika. Ob javnih cestah orjejo tako, da plug in konje obračajo na cesti, četudi je vedno poznano, da se ob javnih cestah sme orati v smeri proti cesti do razdalje 4 metrov od cestnega roba, tisti pa, ki orje svojo njivo ob cesti vzporedno z njo, 1 meter od cestnega roba, medtem ko se sme njiva 1 meter od roba ceste obdelovati samo ročno.

Zelo se kvari nadalje izgled naših javnih cest z raznimi gnojnjimi jamami, ki še danes stoji dostikrat tik ob cestnem robu, tako da se gnojnice stekajo na cestišču ali pa se odteka v obcestni jarek — skratka: cesta ob takim gnojšču se ne razločuje dosti od samega gnojšču. Nova navodila oziroma uredba v tem pogledu določajo, da so gnojne jame v zaščitenem pasu ceste lahko samo za poslopji, ne pa tik ob cesti. Zato naj posestniki, ki imajo svoje gnojne jame tik ob javni cesti, le-te sčasoma prestavijo na bolj primerno mesto, da ne bodo kvarile izgleda določenega kraja in ceste.

Vozniki z vprežnimi vozovi še vedno uporabljajo v klanecih za zavore tako imenovane »okle«, akoravno je vsakomur znano, da je tako zavarjevanje voz prepovedano, ker zelo kvari cesto. S tem, da se kolo pri vozu popolnoma zavre, se delajo na cesti udrtine, po katerih najde voda svojo pot in odnaša s ceste gramoz ter vedno globlje razjedajo cesto. Zato je zavarjevanje voz s takimi okleji za cesto zelo škodljivo. Dolžnost cestarja je, da vsakega voznika, ki uporablja pri vozovih za zavore navedene okle, naznani na pristojno mesto, ki bo proti takim ljudem postopalo kazensko.

Takih in podobnih primerov, ki kvarijo ceste in cestni promet, bi lahko navedli še mnogo. Ne moremo si zamisliti uspešnega napredka našega gospodarskega razvoja brez dobrih prometnih zvez, zato so dobre ceste važen čimtelj za uspešen razvoj našega gospodarstva. Pričakujemo, da bodo naša podjetja in ostali državljani upoštevali cestne predpise v večji meri, prav tako naj vsa dela, ki jih bodo opravljali na cesti ali v zaščitenem pasu ceste, izvršijo sporazumno z našo cestno upravo.

I. U.

Uspeh veterinarjev našega okraja v letu 1953

Kljub prizadevanju ljudske oblasti takoj po osvoboditvi, da organiziramo tudi veterinarsko službo v našem okraju, se je ta namena zaradi pomanjkanja strokovnih moči posrečila šele v letu 1951, v katerem je bilo že mogoče nastaviti večje število veterinarjev.

Lansko leto so pa veterinarji v trboveljskem okraju dosegli že vidne uspehe, zlasti se v področjih, kjer so jim prisločili na pomoč upravni odbori in strokovni uslužbenci naših KZ. Med najvažnejšimi ukrepi naših veterinarjev sta bila vsakakor tuberkulinizacija živine in določitev plemenskih krogov. Glede tuberkulinizacije goveje živine, bi prikazal pojav tuberkuloze goveda (ki bi ga smeli do neke mere posplošiti) samo za področje dolske KZ.

V Savni peči in na Kovku je od pregledanih 124 glav živine okuženo s tuberkulozo 12 goved, v Turju od 229 goved 21 glav, na Dolu pri Hrastniku od 111 goved 11 glav, na Marnem je od 125 goved okuženih 11, v Četah pri 132 govedih ni okužitve po živinski tuberkulozi, na Kalu pa od 56 glav živine 1 govedo. Skupno je na tem področju od 929 pregledanih goved okuženih 54 glav ali 5,8% živine, kar sorazmerno ni malo. — Vsa okužena goveda bodo odprežani kot klavno živino, da se prepreči ali vsaj omeji širjenje te bolezni.

Ker pa se od živinske tuberkuloze lahko okužijo tudi ljudje, zlasti otroci z uživanjem mleka okuženih živali, je tuberkulinizacija živine izredno važna in je bila v našem okraju obvezna za vse lastnike goved.

OLO Trbovlje je nudil prizadežim kmetovalcem denarno pomoč za nakup plemenskih krav in telic. Ker je živinoreja v na-

šem okraju sprlo hribovitega terena najvažnejša veja kmetijskega gospodarstva, je prebitanje živine in njena obnova z dobrimi plemenskimi kravami in telicami nadvse važna. Druga pomembna akcija veterinarjev v našem okraju je bil nadalje pregled vseh krav na jalovost ter določitev plemenskih krogov. Ta akcija je terjala pri nas mnogo truda in stroškov, kjer gre posebno za hvala veterinarju tov. Milanu Uršiču in živinorejskemu referentu tov. Bantanu. Pohvaliti je treba tudi občinske uslužbenice, ki so nudili vso potrebno pomoč. Sprlo velikih stroškov ob tej važni akciji je pa dolžnost naših bikorejcev in lastnikov krav, da se natanko držijo navodil veterinarja, sicer bi bil ves trud in potrošen denar živovan za prazen nič.

Da se bo torej prizadevanje naših veterinarjev in sodelavcev res izplačalo, se je treba za preprečenje širjenja kužnih bolezni med živino dosledno držati veterinarsko-zaščitnih navodil, ki urejajo tudi promet z živino. Da ne bomo prenašali bolezni iz kraja v kraj, morajo biti uslužbenci naših ljudskih odborov posebno pazljivi pri izdajanju živinskih potnih listov — veterinarji pa naj naše ljudske odbore obveščajo s podatki o okuženih živalih, kolikor so jim taki primeri znani. — Kmetijske zadruge naj bi prevzele ves odkup plemenske in klavne živine, s čimer bi preprečili tudi prekupevanje in podražitev živine. Kupci živine, ki bodo vžrežali v svojih hlevih kupljeno govedo, naj bodo pri takih nakupih zelo previdni in naj vedno zahtevajo živinski potni list, da ne prenesejo v svoje hleve kužnih bolezni.

I. U.

ZADNJE DNI PO SVETU

Osrednja politična dogajanja so bila v tem tednu na konferenci štirih v Berlinu. V ospredju je bilo nemško vprašanje in vprašanje evropske varnosti. Sodijsko pa, da je malo možnosti, da bi zahodne velesile spremenile svoje stališče. Položaj bi se lahko spremenil samo, če bi Molotov spremenil svoje stališče glede na svoj predlog, ki je po Edenovem mnenju zelo kompliciran. Le če bi Molotov privolil v načelo svobodnih volitev v Nemčiji pod nepristranskim nadzorom, bi dosegli napredek in bi lahko določili glavna načela volilnega sistema.

V zvezi s konferenco štirih pa trdi zahodnoberlinski tisk, da je negativno stališče Molotova o zahodnem predlogu glede svobodnih volitev sprožilo okrepjeno nezadovoljstvo ljudstva v Vzhodnem Berlinu in v Vzhodni Nemčiji. Pišejo celo, da je pričakovati demonstracije v sovjetski coni. Vsa ta poročila pa niso preverjena. Že iz same izjave Molotova, ko je dejal, da se ne bodo ponovili dogodki z dne 17. junija, je videti, da so sovjetske oblasti že pred konferenco stori-

le vse potrebno, da ne bi moglo priti do kakršnih koli ovir in naprotovanju sovjetskih predlogov.

Večino nemškega časopisa je polna pesimizma in prepričevanja, da Sovjetska zveza noče združiti Nemčije, razen če bi postala njen satelit, kar bi se zgodilo, če bi ostala brez svoje vojske in brez zveze z zahodnimi državami. Manjši del tiska pa skuša prepričati, da je med stališčem Edena in Molotova možno najti kompromis in da položaj ni tako obupen, kakor ga hočejo nekateri prikazati. Nekateri vidijo kompromis v tem, da bi se moral Vzhod odrediti Ulbrichtovemu režimu, Zahod pa ne bi smel brez-pogojno vztrajati pri evropski obrambni skupnosti.

Kriza italijanske vlade se nadaljuje in težko je reči, kakšen bo njen konec. V tem ko predstavnik štirih strank centra na vse pretege skušajo najti skupno formulo, da bi sestavili koalicijsko vlado, je predsednik republike Einaudi končal posvetovanje s prvaki političnih strank

in napovedal svojo odločitev. Medtem pa se je v vse to vmešala še ameriški veleposlanik Charles Luce, ki je sprejela posamezne predstavnike političnih skupin in z njimi obravnavala vprašanje sestave nove vlade. Nekateri rimski krogi so mnenja, da gre za nedovoljeno vmešavanje v notranje zadeve Italije. Bilo pa naj bi tako ali drugače, nova vlada ne bo postala stabilnejša od prejšnje.

Položaj v Laosu postaja kritičen. Po nekaterih obvestilih je admiral Radford razložil predloge za okrepitev združenih francosko Bao Dajevih sil. Po njegovem mnenju je fronta v Indokinji bistvenega pomena za varnost zahodnega sveta v jugovzhodni Aziji. Iz Saigona poročajo, da so začele laoske oblasti evakuirati civilno prebivalstvo iz severnega Laosa. Oblasti pa so izdale tudi nalog za evakuacijo vseh plovilnih objektov na rekah in vsega železniškega parka.

STANJE V SRBIJI PRED UPOROM

V 18. stoletju je bilo srbsko ozemlje razdeljeno na več upravnih enot — pašalukov. Od teh je bil najvažnejši beograjski pašaluk, ki mu je načeloval turški paša v Beogradu. Turki so morali voditi dolge in krvave bitke, dokler niso beograjski pašaluk spremenili v svojo pokrajino. Pašaluk je paša razdelil na šest nahij (okrajev), kjer so bili najvišji turški uradniki — muselim. Tem so pomagali srbski nahijski knezi, ki so skupaj z muselimi pobirali davke.

Od konca 17. do konca 18. stoletja je bila Srbija večkrat področje vojne, ker so deželo nekajkrat prehodile turške in avstrijske vojske. Srbija je bila v tem času zelo izropana in revna. Srbsko prebivalstvo je se moralo umikati v gorate predele, kjer so bili bolj varni pred Turki. Poljedelstvo je propadalo in bilo zelo zanemarjeno, ker so se Srbi v goratih predelih začeli pečati z živinorejo, zlasti s svinjerejo, ker so bili gozdovi polni jelod, s katerim so krmili prašiče. Od vseh srbskih pokrajin je najvažnejša Sumadija, ki je bila pokrita z gostimi bukovimi in hrastovimi gozdovi. V Sumadiji je živelo zelo malo mohamedanskega prebivalstva, ki je živelo predvsem v palankah in mestih. Srbsko prebivalstvo se je umikalo Turkom in živelo po vaseh. Zaradi svoje zelo prikladne zemljepisne lege in velikih gozdov je bila zelo dobro zatočišče preganjane raje iz ostalih krajev Srbije. Sumadija je bila v 18. stoletju polna izseljencev

Veselin Perić:

(Ob proslavi 150-le nice srbske vsta e

PRVI SRBSKI UPOR

iz drugih srbskih pokrajin, zlasti iz Sjenice, Kolašina, Črnogorskih Brd itd. Hitro je postala »velik zbeg« srbske raje, ki ni mogla prenašati turškega »zuluma« in je zbežala v te kraje. Ta pokrajina je bila sestavni del beograjskega pašaluka, ki je mejil na Avstrijo in je zaradi tega bila zelo važna pokrajina. Pogoste bitke srbske raje s Turki je podpirala Avstrija, ker je na ta način hotela varovati svojo južno mejo.

Turški fevdalni družbeni red je v tem času preživljal krizo, ker se je začela fevdalna razdrobljenost, ki slabi oblast vladarja — sultana. Zaradi te razdrobljenosti in samovolje turških fevdalcev se je položaj raje v 18. stoletju zelo poslabšal, zlasti pa lakota, ko so se janičarji vrinili med spahije in tlačana kot čitluk sabije. Tlačani so morali sedaj dajati dvojno dajatev, spahiji in janičarji. Poleg tega se je v Turčiji začela hitreje razvijati trgovina in prihajati luksuzno blago iz evropskih držav. Turški fevdalci so potrebovali vedno več denarja, da so lahko kupovali to blago. Zato so vršili pritisk na rajo v obliki velikih dajatev (Turki so imeli 70 vrst davkov).

Srbsko prebivalstvo se je zaradi takšnega položaja pogosto upiralo Turkom. Zaradi teh upov so morali Turki večkrat po-

puščati raji. Položaj raje se je izboljšal po Svetoškem miru, ko je sultan Selim III. odločil, da se v beograjskem pašaluku napravi red. Turčija je tedaj imela še janičarsko vojsko, ki je bila zelo nedisciplinirana in ni upoštevala sultanove oblasti. Teh janičarjev je bilo v beograjskem pašaluku zelo veliko. Ti niso upoštevali centralne oblasti Carigrada. Zato je sultan izdal povelje beograjskemu vezirju, naj prežene janičarje iz pašaluka. Beograjski vezir pa ni imel dosti vajakov za to akcijo, zato je začel popuščati Srbom, od katerih je pričakoval, da ga bodo podprli v tej borbi.

Beograjski paša Hadži Mustafa je poklical Srbe v borbo zoper janičarje. To je bil prvi primer v zgodovini, da so Turki poklicali »rajo« zoper mohamedance. Srbi so seveda komaj čakali in se v borbah proti janičarjem dobro pokazali. Kot nagrado so do pomoč so Srbi zahtevali od Turkov razne olajšave. Največ koristili pri teh olajšavah so imeli srbski knezi, ki so sedaj pobirali dajatev za Turke in seveda tudi za sebe. Na splošno se je položaj malo izboljšal. V drugih pokrajinah izven beograjskega pašaluka je bilo stanje raje veliko slabše. Tako izboljšanje stanja v beograjskem pašaluku pa ni trajalo dolgo.

Preganjeni janičarji so zbežali k

vidinskemu paši Pazvan Oglu, na pomoč zoper janičarje. Muji tudi ni priznal sultanove oblasti niti se ni strinjal z reformami Selima III. Ta je podprl janičarje proti Porli.

Po Napoleonovem napadu na Egipt leta 1798 je Porta morala dovoliti janičarjem vrnitev v beograjski pašaluk. Janičarji so se v velikem številu vrnili v ta pašaluk. Po vrnitvi janičarjev v pašaluk leta 1799 se je v beograjskem pašaluku pričelo nasilje janičarjev. Ti so ubili beograjskega pašo Mustafu, ki so ga Srbi zaradi njegovega dobrega ravnanja imenovali »srbsko majko«. Oblast v pašaluku so prevzeli štirje janičarji: Aganlija, Kučuk Alija, Mula Jusuf in Mehmed Počič aga.

Srbski pisatelj Vuk Karadžić opisuje to takole: »Kako se dalje preročalo prave spafje oni sad postama spafje i čitluk sabije i po selima pograde anove i čardake i pomoču svoje subaše.«

Srbski knezi so takoj izgubili svoje beneficije. Turški sultan je bil brez moči, da bi to požel janičarjem preprečil. Nasilje janičarjev je primoralo veliko število srbskih knezov na beg v Zemun v Avstrijo. Porta je hotela na vsak način obnoviti svojo oblast v izgubljenem pašaluku in so zato ponovno klicali Srbe na pomoč zoper janičarje. Mustafa pašer Derviš beg sin je

zbral Srbe — emigrante in Turke za borbo proti janičarjem v pašaluku.

Ti interesi Turkov in Srbov so bili skupni dotlej, dokler niso premagali dahije — janičarje. Mustafa pašini pristaši so hoteli vpeljati nazaj spahijski sistem oblasti. Pri Srbih so se začele razvijati druge težnje, predvsem pa težnje po osvoboditvi od Turkov. Srbi so delali razne načrte za osvoboditev Srbije. V svoji biografiji piše Sava Tekelija, da je govoril s Petrom Cardaklijo o stanju v Srbiji in o uporu zoper Turke. Cardaklija je takoj šel v Srbijo »da diže naroda« in da ga »postavi v stanje slobode«.

Težnja po osvoboditvi ozkoma po uporu se je vedno bolj širila in zajela široke plasti srbskega prebivalstva v Srbiji. Na čelo tega gibanja se postavljajo cerkvene in posvetne osebnosti. Najaktivnejši je bil Peter Ičko, ki je bil najvplivnejša osebnost pri beograjskem vezirju.

Tudi v Zemunu so začeli pripravljati upor zoper dahijsko upravo v Srbiji. Te priprave za upor so dosegle višek leta 1803. Vdolne osebnosti tega gibanja, mlada srbska buržoazija, je nastajala po srbskih vaseh, rekrutirana iz vrst vaških trgovcev s poljedelskimi pridelki in živino. V to plast sodi tudi Karadiordje Petrovič. Voditelji gibanja so začeli kupovati orožje in druge potrebščine izven pašalu-

ka, predvsem v Avstriji, zlasti pa v Zemunu. Leta 1803, v jeseni, je Karadiordje bil v Trstu in je tamkaj dobil od srbskih in slovenskih trgovcev 150.000 forintov kot podporo za upor. Zelo aktiven je bil nadalje Aleks Nenadović, ki je v začetku leta 1804 pisal Avstrijcem v Zemun pismo in jih prosil, naj pripravijo »džebano i oficire, a vojske dosta imamo, da nam pomognu, da dahije odavde oteramo«.

To pismo je prišlo dahijem v roke. Iz pisma so ugotovili, kaj pripravljajo Srbi in se takoj odločili, da to gibanje v kralj treje. Takoj so organizirali protudžbano uporo v obliki »seče knezov«. Pobili so mnoge voditelje in kneze. Večje število Srbov je zbežalo v Avstrijo in tamkaj nadaljevalo akcijo upora. To pobljanje knezov je upor pospešilo. Upor je bil predviden za spomlad 1804. leta, a zaradi tega dogodka se je začel že v januar 1804. leta. To dobo opisuje srbsko ljudstvo takole:

Tu knezovi niso radi kavzi, Nit su radi Turci izjelice, Al je rada sirotinja raja, Koja globa davati ne može, Ni trpeti turskoga zuluma.

Mnogi Srbi so takoj zbežali v gozdove. Srbski knezi bi rajši zbrali pot kompromisa s Turki. Toda srbska »raja« ni bila za to. Zato srbsko ljudstvo stili svoje voditelje k upor. To je prva laza upor, za katero je značilno to, da je to v začetku upor proti dahijam in da so upor podprli tudi nekateri Turki — spahije, ki so želeli obnoviti svojo spahijsko oblast.

(Dalje prihodnje)

V zadnjih dneh v revirjih

Dobro uspeli občni zbor SD Rudarja. — Pretekli petek je bil v polno zasedeni dvorani rudniške restavracije v Trbovljah občni zbor SD Rudarja. Poleg članov vseh sekcij so se obnega zbora udeležili predsednik LOMO Trbovlje tovariš Lojze Dular, sekretar MK ZK Trbovlje tov. Dušan Povše ter zastopniki športnih društev »Svobode« iz Trbovelj in »Proletarca« iz Zagorja. — Uvodne besede je spregovoril predsednik društva tov. Milan Kožuh, ki je podčrtal pomen obnega zbora. Sledilo je bogato poročilo tajnika o delu SD Rudarja, iz katerega sledi, da je v društvu 14 sekcij, od katerih sta pa odbojarska in strelska sekcija samo na papirju. — Zelo zanimivo je bilo gospodarsko poročilo, ki je dalo tudi pregled o gradbeni dejavnosti društva.

Diskusija je bila dokaj obširna, šla je pa v veliki meri tudi na račun Zveze športov, ki je precej mačehovsko delila podpore športnim društvom na podeželju. Tako je bila upravičena kritika SD Rudarja, ki je dobil od Zveze športov vsa leta od osvojitve le 150.000 din ter napravo za centralno kurjavo — in še to po zaslugi tov. Zorana Poliča. — Pri volitvah je bil spet izvoljen za predsednika tov. Milan Kožuh, za podpredsednika pa Hinko Kamnikar in Ivo Sajovic, za tajnika Tone Kočar in še drugi.

Ob zaključku uspele skupščine je tov. Kožuh po sprejetju sklepev podaril v imenu društva lična priznanja dolgoletnim in zaslužnim športnikom Rudarja. Priznanja so prejeli: inž. Alfred Petrič, Franc Kos, Herman Kolar, Mirko Krasnik, Jože Fric, Tone Jerin, Ivo Sajovic, Miloš Repše, Franc Letnik, Franc Vodišek, Ivo Butkovec, Nace Ravnikar, Ferdo Florjanc ter rokometna sekcija kot celota. Prav tako niso pozabili na svojega predsednika, ki mu je izročil priznanje inž. Alfred Petrič. — O uspelem obnem zboru ter sklepih in delu društva v letu 1953 bomo še poročali.

Občni zbor SIT. — Minulo nedeljo je imela sindikalna podružnica kovinarjev Strojne tovarne v Trbovljah svoj redni letni občni zbor. Kako trden kolektiv je to, vidimo iz tega, da je od 805 delavcev tovarne bilo navzočih na obnem zboru 538 članov, pri čemer pa moramo upoštevati, da je bila ena tretjina ljudi v službi. — Iz poročila predsednika tov. Bojana Pakja sledi, da je bilo delo podjetja in s tem v zvezi tudi sindikata uspešno. Posebno pazljivost bo treba v prihodnje posvetiti mladim delavcem, ki jih je v podjetju skoraj polovica. — V diskusijo so posegali delavci in razpravljali o problemih dela v tovarni. K besedi sta se oglasila tudi direktor podjetja tov. Franc Slapnik ter predstavnik RO kovinarjev tov. Kvas. — Končno so izvolili 13-članski sindikalni upravni odbor in 3-članski nadzorni odbor.

Po volitvah so si prisotni ogledali slovenski umetniški film »Vesna«. — O podrobnostih tega obnega zbora bomo govorili v prihodnji številki.

Bruči na trboveljskih cestah. — Bila jih je dolga vrsta — čez trideset v gosjem redu in z rudarskimi svetilkami v rokah na ulicah Trbovelj v soboto zvečer. Številni gledalci so pa kmalu izvedeli, da so to bruči,

ki iščejo po starih tradicijah študentov svojega »brucemajorja«. — Ko so pregledali že vse gostilne (v Dom »Partizana« jih niso spustili!), so ga končno našli v rudniški restavraciji, in to v tradicionalni rudarski opravi. Pod njegovim vodstvom so bruci nato odšli na »težak« izpit v Dom »Svobode II«. — Po tradicionalnih ceremonijah v latinskem jeziku so bili dosedanja bruci sprejeti med »stare bajte«. — Na zabavi, ki je sledila ceremonijam, so akademiki in študenti našega okraja preželi nekaj prijetnih uric ob igranju dobrega domačega kvinteta.

S tem je novoustanovljeno društvo RAD napravilo prvi korak za zblizanje akademikov in študentov našega okraja. — Podjetjem, ki so študente denarno ali materialno podprli, je treba izreči pohvalo in zahvalo. Čisti dobiček brucovskega večera bo šel za podporo slabše situiranih študentov.

»Jeklena volja in trda pest sta zmagali!« — Te besede so mi najbolj ostale v spominu, ko sem prisostvoval obnemu zboru »Svobode-Dobrna« v Trbovljah, ki je polagalo obračun o svojem delu v nedeljo, 7. t. m. — Občni zbor je bil v dvorani društva ter sta se ga poleg članov udeležila tudi sekretar MK ZK Trbovlje tov. Dušan Povše ter podpredsednik LOMO Trbovlje tov. Slavko Borštnar. — Poročila predsednika, tajnika in gospodarskega odbora so bila res bogata ter so nam dala izredno sliko o plodonosnem delu tega žilavega društva, ki bi mu bilo treba nuditi večjo pomoč, kot jo dobiva. — Upravičena je bila kritika, da društvo za svoja začetna predavanja ni moglo dobiti predavateljev ter zato ni moglo izvršiti zadanih si nalog kljub najboljši volji. — 4800 udarniških ur članov te »Svobode« priča, da to društvo dela z ljubeznijo in velikim poletom. Dobričnici so hvaležni ljudski oblasti ter okrajnemu odboru LP Trbovlje za pomoč — želijo pa, da bi jim pomagali s potrebnimi predavatelji in inteligentnim kadrom, ki jih sami nimajo na razpolago. — Društvo je izredno delavno, vendar se njegova dramska sekcija, pevski zbor, šahovska sekcija in knjižnica stiskajo v svojih majhnih prostorih na Dobrni. — Občni zbor je izrekel priznanje za delo članom: Levčarju Alojzu, Ivanu Puntarju, Viliju Trevenu, Francu Smitu, Francu Knezu, Karlu Gorjupju, Stanetu Zeljku, Francu Matku, Ivanu Golji ter Pavlu Dobnik. — Z navdušenjem je članstvo sprejelo predlog, da se za za-

sluge pri ustanovitvi »Svobode-Dobrna« in za ostalo delo, ki ga je opravil za to društvo tov. Jože Piskl, prizna temu tovarišu naslov častnega predsednika društva. — Ob koncu je tovariš Vili Treven dejal: »Naš dom je lesen, srca naše mladine so pa jeklena!« — O delu društva bomo še pisali.

Prešernova proslava. — 105. obletnice smrti našega velikega pesnika dr. Franceta Prešerna se je v Trbovljah poleg naših šol (o proslavi tega kulturnega praznika našega naroda v ostalih krajih našega okraja ob zaključku redakcije našega lista še nismo dobili poročil) spomnilo s primerno slovesnostjo edino društvo »Svoboda-Dobrna«, ki je v počastitev te obletnice priredilo igro »Korenovi«, ki so jo združili s skromno, a vendar častno slovesnostjo — vsa ostala kulturna društva v Trbovljah pa... — komentar menda ni potreben.

Pretekla nedelja je potekala v naših revirjih v znamenju občnih zborov. Tako je imel sindikat rudarjev v Zagorju svoj občni zbor zadnjo nedeljo na Izlakah, prav tako gasilsko društvo pri rudniku Trbovlje ter Mestni odbor Rdečega križa v Trbovljah.

»Vesna« v Trbovljah. — Ta domači film je bil na sporedu v kinu »Svoboda-Center« v Delavskem domu od minulega četrtka dalje. Do nedelje ga je videlo v 12. predstavah preko 4000 ljudi. »Vesno« so prikazovali tudi v ponedeljek in torek, danes, v sredo, si pa lahko ta film, ki je v Trbovljah naletel na tople sprejem, ogledajo vsi zamudniki.

Skatalne tekme v Trbovljah. — V nedeljo so priredili pri Cestniku v Zg. Trbovljah skatno telno za rudarsko svetilko, katere se je udeležilo 12 tekmovalcev (trije iz Ljubljane, ostali domačini). Gledalcev se je zbralo okrog 400, ki so bili zadovoljni. — Rezultati: pri članih: 1. mesto Mito Saksida (»Rudar«) 26 in 25 m, 199,7 točke; 2. mesto Cvetko Bevc (»Rudar«) 22,5 in 23 m, 183,7 točke; mladinci: 1. mesto Škriba (»Enotnost«) 25 in 26 m, 199,2 točke; 2. mesto Senčar (»Enotnost«) 24,5 in 24 m, 192 točke.

Smrtna nesreča. — Preteklo soboto popoldne se je pri avtomobilski vožnji v Hrastniku smrtno ponesrečil rudniški paznik Miha Cestnik iz Trbovelj. — Prizadeti družini naše iskrene sožalje.

Potujoči kino

Potujoči kino okrajnega odbora LP Trbovlje bo predvajal od 12. do 15. februarja švedski film »Plesala je eno samo poletje« v sledečih krajih:

V petek, 12. febr., ob 18. uri na Dobrni v Trbovljah (Dom Svobode); v soboto, 13. febr., ob 17. uri na Izlakah (Prosvetna dvorana); istega dne ob 19.30 na Milinšah (prosvetna dvorana); v nedeljo, 14. febr., ob 10. uri dop. v Podkumu (prosvetna dvorana); istega dne ob 13. uri v Jagnjenici (v šoli); istega dne ob 16. uri v Vrhovem (v šoli); istega dne ob 19.30 na Dolu pri Hrastniku (prosvetna dvorana); v ponedeljek, 15. febr., ob 17. uri v Zidanem mostu (prosvetna dvorana); istega dne ob 19. uri v Loki pri Zidanem mostu (v prosvetni dvorani).

ZDRUŽENJE REZERVNIH OFICIRJEV JUGOSLAVIJE, PODODBOR TRBOVLJE

vabi vse rezervne oficirje mesta Trbovlje na redno mesečno strokovno predavanje, ki bo v četrtek, 11. t. m. ob sedmih zvečer v klubskih prostorih; predaval bo tov. Franc Podlunšek o mednarodnem vojnem pravu (II. del). Odbor.

Mladina okraja Trbovlje je pregledala svoje delo

V Zagorju so polagali mladinci okraja Trbovlje v nedeljo, 7. t. m., obračun svojega dela. Na predvečer okrajne mladinske konference je bila v Domu TVD »Partizan« slovesna akademija, pri kateri je sodelovala mladinska godba »Svoboda-Center« iz Trbovelj, pevski zbor gimnazije v Zagorju, Glasbena šola ter telovadci iz Zagorja in Trbovelj. Slavnostni govor je imel predsednik MK LMS Zagorje, tov. Hinko Rus. V nedeljo pa so se zbrali delegati iz

celega okraja v kino dvorani v Zagorju. Manjkalo je osem delegatov, drugače pa so prišli vsi polnoštevilno.

Konferenca mladine sta se udeležila poleg delegatov člana CK LMS, tov. Tine Remškar in Gusti Gašparič, nadalje sekretar okrajnega komiteja ZK Trbovlje in ljudski poslanec tov. Viktor Kovač, sekretar MK ZK Zagorje tov. Franc Ludoviko ter sekretar MK ZK Radeče tov. Ferdič Müller in še drugi gostje.

Po referatu, ki ga je imel o delu mladine predsednik OK LMS Trbovlje tov. Lado Levec, in ostalih poročilih, je sledila bogata diskusija. Mnogo so razpravljali o kovinarski šoli. — Konferenca je prinesla bogate zaključke ter obljubo mladine, da bo svoje delo še bolj okrepila ter tako najčistneje pričakala III. kongres ZKS. — O delu mladine ter o poteku konference bomo še poročali.

Letna skupščina sindikalne podružnice hrastniških steklarjev

Na rednem letnem obnem zboru, ki ga je imela sindikalna podružnica v hrastniški steklarni pred dnevi, smo ugotovili, da je bila leta skozi celo preteklo leto aktivna. V minulih poslovnih dobi se je ukvarjala in ubadala z različnimi problemi, kakor npr. delavskim upravljanjem, zaščito dela, s komunalno dejavnostjo, vprašanjem mladinske vzgoje, delom »Svobode« itd. V

podružnici so organizirani vsi člani tega kolektiva razen tovarišice Ane Jeranove.

Da je hrastniška steklarna v konkurenci s steklarno v Paročini lanske leto lahko znižala cene steklarskim izdelkom celo dvakrat, je v nemajhnini meri plod dobrega sindikalnega dela, kjer so članom tovarniškega kolektiva stalno poudarjali, da je treba dvigniti storilnost in izboljšati

kvaliteto steklarskih izdelkov, kar se je kolektivu lanske leto tudi posrečilo.

Podružnica je priredila lani več izletov ter sodelovala pri partizanskih srečanjih na Okroglici in v Mežici. Tarifna politika se je ob sodelovanju skoraj vseh članov kolektiva še kar dobro razvijala.

Največ opravka je imela organizacija z vprašanjem higijensko-tehniške zaščite dela v tovarni. Vodje oddelkov steklarne bodo morali posvečati temu izredno važnemu vprašanju vse večjo pazljivost. Med neregelnimi vprašanji v podjetju je še pravilna zaposlitev nosečih žena, skrajšanje delovnega časa ter priznanje profesionalnih bolezni. Tudi vprašanje pokojnin še ni ugodno rešeno za vse prizadete. Podružnica je napravila nadalje priporočbo na pristojno mesto glede nepravilne razvrstitve steklarske stroke v pogledu plačilnih skupin.

Poročilo na obnem zboru je govorilo tudi o vzgajanju delavske mladine in o odnosih mojstrov do mladine, nadalje o potrebi telesnovzgojnega in kulturnega dela med mladino kolektiva.

Diskusija je bila živahna ter je v glavnem obravnavala vprašanje pravilne vzgoje mladine. Nuditi ji je treba vse večjo pomoč, v steklarni pa zlasti mladini v Samskih domovih, ki je vse preveč prepuščena sama sebi. — Razvila se je med diskusijo tudi debata o bodočih plačilnih sistemih; to vprašanje so delegati po tolmačenju vsi dobro razumeli.

Po poročilu nadzornega odbora je skupščina dala odzove upravnemu odboru — ob zaključku je pa skupščina poslala čestitke tovarišu Titu ob izvolitvi za predsednika naše republike. Rigo

Po desetih letih zopet v Hrastniku

Obiskala me je prijateljica, ki že deset let ni bila v Hrastniku. Seveda se je ta kraj po desetih letih v mnogočem spremenil in se je prijateljica morala čuditi. Številne nove stanovanjske zgradbe že takoj pri steklarni in vse dalje do rudnika, obnovljena in zelo povečana steklarna, kemična tovarna, razširjena in ponekod prestavljena cesta, prepleskane hiše, med njimi številne nove, ki so si jih delavci zgradili sami, vrvež na cesti — vse to ji je dalo občutek popolnoma novega Hrastnika.

Pa tudi pri rudniku so znatne spremembe, zlasti na Logu, kjer je iz nekaj hiš, ki so bile takrat tamkaj, zrastle veliko število novih, velikih in modernih stano-

vanjskih blokov. Seveda kaj takega ni pričakovala. Potem novo, veliko upravno poslopje rudnika, dovažanje rudarjev z avtomobili v službo in iz nje — vse to ji je pričalo, da se je Hrastnik v zadnjih letih popolnoma spremenil, da se je povzpela iz prej tako skromnega kraja na visoko stopnjo in se celo preimenoval v mesto.

Naključje je nanosilo, da je moja prijateljica v času svojega bivanja v Hrastniku morala li tudi k zdravniku. Spet se je začudila moderno urejeni ambulanci v kemični tovarni, kjer je bila z uslužbenci v ambulanti in z zdravnikom dr. Toplakom na čelu zelo zadovoljna. Ker se je njena bolezen tikala tudi njene-

ga zobovja, so jo napotili še k zobnemu zdravniku tov. Plauštajnerju, ki dela skupno s štirimi uslužbenci s polno paro v zavodovstvo Hrastničanov. Tudi tukaj je bila moja prijateljica kar najbolj zadovoljna, le čakalnico je morala nekoliko skritizirati. Pri čakanju, preden je prišla na vrsto, se je nehote nekoliko naslonila na zid. Takoj je bila vsa bela po obleki, kakor tudi drugi, ki so čakali, kdaj pridejo na vrsto. Tovarišica, ki je sedela na stolu, se seveda ni naslanjala s hrbtom na zid, vendar je imela ob zidu vse bele lase. Tukaj bi bilo pač nujno potrebno, da se stena prepleska z oljno barvo, ali pa obloži z leseno oblogo. To bi bilo tudi iz higienskih razlogov najbolj umestno. Seveda bi to terjalo nekaj stroškov, a če pogledamo, da morajo sedaj stene tako pogosto prepleskati, bi ti izdatki odpadli, s čimer bi se kmalu nadomestili enkratni večji stroški — čakajočim bi pa priležali nevednost in slabo voljo. Upamo, da je z dobro voljo mogoče tudi to vprašanje zadovoljivo urediti.

S prijateljico sva nadalje obiskali poznanke v steklarni, ki staneje v novih stanovanjskih hišah pri železniški postaji. Novo urejeno moderno in praktično stanovanje s predsobo, kopalnico, dvema sobama, dnevno sobo in kuhinjo, v njem moderno pohištvo, radio itd. — vse to je prijateljici govorilo, da je Hrastnik res postalo mesto.

Velika kino dvorana pri kemični tovarni je bil spet nekaj novega za moj obisk in vredno pridnih in poštenih Hrastničanov. Prav tako je moja prijateljica doživela na občini toplo domačnost tamkaj službujočih. Tudi na rudniku sva obiskali prijateljice, kjer se je spet in spet čudila modernizaciji tega podjetja. Ko pa sva obiskali kinopredstavo v Zgornjem Hrastniku, je moja prijateljica doživela prvo razočaranje, da je v Hrastniku vendar še

dosti malomarnosti. Dobili sva vstopnici za dve stoletki. Ko sva iskali to vrsto, nama je bilo nekoliko nerodno. Videli sva tablico 5 in 10, nisva si pa znali razložiti, kje je devala vrsta. Seveda sva vrste prešleli — in ko sva našli, kar sva iskali, sva morali sprednje stole, kjer je cela vrsta zvezana skupaj, potisniti malo naprej, da sva lahko zlezli v najino vrsto. Na sporedu je bil film »Mreža«. Slike so se vrtile ena za drugo, vendar tako nerodno, da nisva mogli brati spodaj slike navedenega besedila. To je trpelo precej časa in so se slike prikazovale celo »pa po kadra«. Na srečo je nekdo zavpil, da so filmske slike v kabini spet naravnali pravilno, sicer bi ljudje že takoj po prvi pavzi pobežali iz dvorane. Seveda sem ji zatrjevala, da je danes po naključju tako in da je tudi v kinu na splošno vse v redu, vendar je prijateljica žal odnesla iz Hrastnika vtise, kakršne je pač doživela. Upajmo, da v prihodnje obiskovalci kina ne bodo več tako razočarani in da se bodo uslužbenci kinematografa potrudili, da bodo obiskovalce kina vsestransko bolj zadovoljili. P. M.

V Trojanah oživelo ljudsko-prosvetno delo

V okviru Prosvetnega društva »Oton Zupančič« na Trojanah so ustanovili več skupin, ki so nekaj časa delale, potem pa začele pešati. Sedaj so nekatere od njih spet obnovili ter lahko rečemo, da so postale precej delavne. Tako je društvo priredilo pevski koncert, na katerem je sodeloval »Loški glas« iz Lok nad Zagorjem. Omeniti moramo, da je »Loški glas« gostoval brezplačno. Čisti dobiček prireditve je določen za nakup nove zavese v dvorani. — Dramska sekcija v kateri je vključena pretežno mladina, pripravlja Finžgarjevega »Divjega lovca«. — Osnovni so nadalje šahovsko sekcijo in strelsko družino. Prav tako so na Trojanah ustanovili tudi turistično olepševalno društvo. — Tudi ostali odseki so se zagnali ter se bo kulturno-umetniško in kulturno-prosvetno, kakor tudi športno delo letos gotovo močno razgibalo. Ljudje, zlasti mladina v Trojanah in iz okoliških vasi, so se začeli vključevati in delati na raznih področjih ljudske prosvete. Da je zanimanje za vse vrste umetniške in športne dejavnosti res veliko, kaže velik obisk teh prireditev.

Na pionirskem smučarskem tečaju na Mrzlici (Reportažo bomo priobčili v prihodnji številki)

Širom po našem Zasavju

Iz Litije in okolice

Občni zbor ZB je bil med najboljšimi

Za nedeljo, 31. januarja 1954, je sklical litijski mestni odbor Zveze borcev svoj redni letni občni zbor. ZB za litijsko občino šteje namreč en mestni in tri vaskke odbore ZB: vaski odbori so na Savi, v Jablaniški dolini in Hotiču.

Udeležba na občnem zboru je bila lepa, v dvorani TVD, Partizana se je zbralo nad 150 članov iz Litije in okolice, kjer je bil zlasti močno zastopani kmetički stan iz hribovskih vasi, kar je dalo občnemu zboru pravo podobo nekdanjega protifašističnega delovanja v času NOV, ko so naši partizani imeli v zasavskem kmetičnem človeku najboljšo oporo in zato tudi uspehi niso izostali.

Za delovnega predsednika je bil izvoljen tovariš Tine Kos. Glavni poročili sta podala agilni predsednik litijske ZB tov. France Gorenje, v katerem je kritično prikazal celotno društveno delovanje. Blagajniško poročilo tov. Vlada Cerarja je med drugim prikazalo, da društvo ne pozablja svojih članov ob raznih neveseljih trenutkih in jim nudi poleg moralne tudi denarno pomoč. ZB pa podpira tudi partizanske sirote in druge, partizanstvu naklonjene tovaršice in tovaršice in izpolnjuje s tem tudi važno socialno dolžnost.

Predlogu predsednika nadzornega odbora tov. Marijana Šeruge se je pridružil celotni občni zbor in je dal staremu odboru razrešnico. Na občnem zboru, ki je trajal nad tri ure, se je razvnela živahna debata, v katero so posegli razni funkcionarji in še številni drugi člani. — Tov. Iva Zupančičeva je poročala o uspelem tekmovalstvu šolske mladine v okviru prireditve občinskega praznika, ko je osnovnošolska in gimnazijska mladina pisala naloge iz tematike NOV.

Razgovor je potekal tudi o raznih socialnih, kulturnih in drugih gospodarskih zadevah, iz območja celotne občine, da so navzoči člani dobili prav lepo sliko o bližnjem razvoju Litije in celotnega Zasavja.

Z občnega zbora so poslali pozdravno brzojavko maršalu Titu k ponovni izvolitvi za predsednika republike.

Lep razvoj KZ na Savi pri Litiji

V nedeljo 31. januarja t. l. je bila seja Kmetijske zadruge na Savi pri Litiji. Ta zadruga se v zadnjem času prav lepo razvija in daje pobudo tudi za vseplošni napredek te mične zasavske vasi. KZ na Savi je iz gospodarskih razlogov opustila svojo ekonomijo. Savljani so se z vso silo vrgli na razvoj sadjarstva, ki lahko postane važna pridobitvena veja vseh članov. Na nedeljski seji so razpravljali o raznih problemih zadruge ter o razdelitvi dobička. Vabilu vodstva KZ na Savi se je odzval tudi predsednik OZ KZ za okraj Ljubljana-okolica tov. Stane Keber, ki je poročal o dosežanjem delu OZ KZ in nakazal nekaj problemov iz dela in življenja naših kmetijskih zadrug. Pohvalno omenjajo pripravljenost vodstva OZ KZ.

da s svojimi poročili in nasveti sodeluje tudi pri osnovnih kmetijskih organizacijah. Po seji KZ na Savi se je tov. Keber udeležil občnega zbora ZB v Litiji.

Nov zdravnik v Litiji

V Litiji je nastopil službo zdravnik dr. Germ, zasavski rojak, ki ga poznajo v Litiji in okolici še iz časov NOV, ko je bil tu partizan. — Želimo mu mnogo uspeha in mu izrekamo iskreno dobrodošlico!

Pred novim gostovanjem v Litiji

Člani ljubljanskega dramskega gledališča iz Ljubljane bodo gostovali v okviru prireditve v Prešernovem tednu na odru Sindikalnega doma v Litiji z dramo »Pigmalion«. Na to gostovanje opozarjamo, da danes in vabimo občinstvo, da si oskrbi vstopnice že v prodaji. Vstopnice bo imela na zalogi litijska mestna knjižarnica.

Smrt uglednega Vačana

Na Vačah pri Litiji je umrl tov. Ivan Kristan, ki se je v mlajših letih udeleževal kot gospodarjski strokovnjak. Pokojnika so pokopali ob prav lepi udeležbi na domačem pokopališču. — Ugledni družini Kristanovi izrekamo naše sožalje!

Dobovški gasilci so imeli svoj redni občni zbor

Pred 25 leti so tudi na Dobovcu nad Trbovljami ustanovili svoje gasilsko društvo. Vse do druge svetovne vojne so bili gasilci tega kraja na predni liniji ter nositelji in poborniki kulture in napredka. S sredstvi, ki so jih sami zbrali in pripravili, so nakupili za društvo potrebno orodje, zgradili svoj dom, razvili svojo društveno zastavo in priredili nešteto kulturnih prireditev. Za vse to hvalevredno delo je bilo treba mnogo truda. — Med okupacijo je večina članov sodelovala v NOV, nekaj jih je pa darovalo svoje življenje za našo osvoboditev. Po vojni so dobovski gasilci spet priprajali za delo pod vodstvom tovariša Poldeta Ravnikarja in Dominika Smodiča. Društvo je kar dobro napredovalo, toda pojavila so se trenja med nekaterimi nazadnjaškimi člani, ki so bili mnenja, da dom gasilev ne sme biti kulturno središče. — Tudi to vprašanje so sedaj člani obravnavali na svojem letnem občnem zboru. Upajmo, da bo letošnje leto vendar prineslo nadaljnje uspehe ter odpravilo med nekaterimi člani nazadnjaško gledanje.

Na občnem zboru so gasilci izvolili novo vodstvo društva, vendar je izvolitev poveljnika ponesrečena, ker le-ta ne stanuje na Dobovcu, pač pa v Trbovljah, zaradi česar bo lahko navzoč med gasilci v svoji funkciji samo ob državnih praznikih in drugih slavnostnih dneh. V primeru požara bodo

Smučarji na Javorjah in Jančah

Letošnje snežne razmere so v primeri s prejšnjimi leti ugodne in pridejo na svoj račun zlasti naši smučarji. V zadnjem času so pohiteli litijski smučarji na Javorje pri Litiji, kjer so bili naši mladinci pri posestniku Pajku ljubezno postreženi. Skupina smučarjev je odšla tudi na Janče, kjer namerava PD Litija-Smartno zgraditi izletniški dom. Na Jančah je glede postrežbe za zdaj še bolj slabo.

Dijaki litijske gimnazije so pa izkoristili semestralne počitnice za smuko na Gorenjskem, kamor jih je povedel profesor fizikulture tov. Hine Lebinger.

Zdravstveno predavanje za gostilničarje

Gostilničarji iz Litije in okolice, ki so člani Gostinske zbornice za okraj Ljubljana-okolica, so se te dni zbrali k strokovnemu posvetu v gostilni pri tov. Andreju Gorenju na Grbinu pri Litiji. Na sestanku so razpravljali o strokovnih zadevah. V imenu uprave GZ je poročal o raznih prečitih gostinskih vprašanjih okrajni tajnik GZ tov. Franjo Klepej — šef okrajne sanitarne inšpekcije, tov. dr. Knap iz Ljubljane pa je predaval o raznih higijenskih vprašanjih, ki jih mora poznati vsak naš gostilničar.

Hrastničanka Neža Draksler je praznovala na Dunaju svojo 90-letnico

Naše poročilo »Ljubzen je zmagala že pred 100 leti, ki smo ga prinesli v 52. številki našega lista v lanskem letniku, izpolnjujemo danes še z naslednjim:

Neža Draksler, rojena Plaznik na Klembasovem gruntu za Savo, je izpolnila na Silvestrovo 90 let. Zaradi pomanjkanja prostora smo malo zamudili njen lep življenjski jubilej in se je danes spomnimo.

Neža Draksler (njeno sliko iz mladosti smo prinesli v zgoraj navedeni številki »Zasavskega vestnika«) je stara teta jugoslovanskega podpredsednika zvezne Ljudske skupščine, tovaršice Lidije Sentjurčeve. Naša jubilarica živi že nad 60 let na Dunaju in je na pretečeni Silvestrov večer praznovala svojo 90-letnico zdrava in zadovoljna v veseli družbi sorodnikov in znancev. Izpustila ni nobene plesa do treh zjutraj, kakor je sama pisala. Nadvse je zadovoljna z darilom iz Hrastnika — to je naš list »Zasavski vestnik«; piše, da prebere z velikim zanimanjem in veseljem vsako številko našega lista »od začetka do kraja«. Pravi, da se ji zdi, da po 60 letih spet živi v svojem ljubem Hrastniku.

Mala Nežka je obiskovala pred davnimi leti hrastniško šolo v »stari rudniški restavraciji« pod vodstvom nadučitelja Valentinca. Ko se je Nežka

ka razvijala v mladenko, se je priselila v Hrastnik neka družina Draksler. Oče te družine je bil žagar na parni žagi prve evropske žičnice, ki je bila — kakor mnogi ne vedo — v Hrastniku! Ta žaga je obratovala najprej na Ojstrem, pozneje, ko je bila leta 1879. zgrajena žičnica, so jo prestavili h

Neža Draksler 90-letnica

končni postaji žičnice v Hrastniku, kjer je današnja steklarska menza. — Oče Draksler je imel več otrok, med njimi tudi sina Anžeka, ki je kot mlad fant pomagal pri žagi. Takrat je Anžek spoznal brhko Klembasovo Nežko in se oženil z njo leta 1888. Po odsluženju vojaščini je Anžek dobil službo pri bivši Južni železnici. Postal je sprevodnik, pozneje nadsprevodnik. Kot tak je bil premeščen na Dunaj, kjer pa z ženo nista zatajila slovenskega rodu. Z otroki sta govorila vedno slovensko, tako da so znali vsi trije otroci dobro svoj materin jezik.

Mož Anžek je občutil kot železničar »sladkosti« takratnega delavca, zato je vstopil v socialno demokratsko stranko in postal na Dunaju važen funkcionar socialističnih železničarjev. Bil je dolga leta blagajnik dunajske socialno demokratske organizacije železničarjev. Naša jubilarica trdi, da ima od tistih časov še vedno zelo rahlo spanje. Vedno se je bala, da ne

bi prišel ponoči kakšen nepriprav v njeno stanovanje in odnesel bogato društveno blagajno ter ni upala nikoli trdno zaspati. — V tistih časih je deloval na Dunaju tudi slovenski socialistični književnik Etbin Kristan. Kot človeka istih jugoslovanskih in socialističnih misli sta postala Etbin in Anžek dobra znanca in neizprosna borca za delavske pravice v bivši avstro-ogrski monarhiji. — Blagajnik Anžek je posredoval pri svoji organizaciji, da se je Etbinu Kristanu posrečilo izdati svojo prvo literarno delo pod naslovom »Skice« s podporo železničarske socialistične organizacije na Dunaju.

Dunajski socialist Draksler je v tem duhu vzgojil tudi svojega sina Johana, ki je postal postajenačelnik dunajskega »Südbahnhofs« in kasneje železniški inšpektor. Ta se je oženil s hčerko dunajskega socialista, poznejšega avstrijskega ministra Tomška. Za časa Dollfusove vlade sta bila inšpektor Draksler in naša jubilarica stalno zasledovana od tajne policije, tako da nista upala spati doma. Za časa naše okupacije sta bila s tasto Tomškom aretirana in sta odedela nekaj mesecev v nacističnem fašističnem zaporu. S svojimi je naša jubilarica tudi mnogo trpela pod klerikalci in poznejšimi fašisti, ko je od leta 1905 kjer je umrl mož Anžek, živela pri svojem sinu Johanu.

Danes je naša slavljenka ostala sama. Pomrl so ji vsi otroci. Živi na Dunaju pri nekakini — Klembasovi Lojzki. Za kratek čas prebira naša jubilarica v svoji visoki starosti še časnike, tako tudi vsak teden naš »Zasavski vestnik«, iz katerega izve novice iz njene stare domovine. Včasih si tudi zapoje kakšno slovensko pesem. Najljubša ji je: »Po jezeru...« Ker je podpornica dunajskega železničarskega godbe, vé da ji bo ta zaigrala za slovo na grobu. A naša slavljenka želi, da ji na grobu ne zaigrajo žalostinke, pač pa dunajski valček! Prav pristočno ji želimo, da bi se to še ne zgodilo kmalu!

L. H.

„Loški glas“ je zapel

»Svoboda« v Lokah—Kisovcu ima res vse pogoje za uspešno kulturno dejavnost. Njeni člani so si zgradili svoj lasten, sicer majhen kulturni dom, ki je žarišče delavske kulture. Ena izmed sekcij te »Svobode« je njen pevski zbor, ki je že dolgo poznan in si je nadel ime »Loški glas«. V letih po naši osvoboditvi je nastopil že mnogokrat, toda zadnje čase mu je manjkalo mladih pevskih grl in zbor je bil že v nevarnosti, da razpade. Vendar je njegov dirigent, znani pevovodja, ki vadi tudi pevski zbor topliške »Svobode«, tokrat spet priskočil na pomoč in učil zbor še dalje.

Prejšnjo nedeljo je imel ta pevski zbor v svojem Domu koncert, ki je obsegal predvsem naše narodne, stare in novejšje pesmi, poleg tega pa so njegovi pevci zapeli nekaj umetniških pesmi. Škoda je le, da niso vzeli v spored koncerta nekaj parti-

zanskih pesmi. Ne trdim preveč, če rečem, da naše partizanske pesmi zadnje čase močno pogrešamo na koncertih naših pevskih zborov. Vendar je »Loški glas« tudi tokrat dokazal vrednost svojega obstoja in obstvstvu pripravil res nepozabno uro. Videli smo, da so v zboru nastopili tokrat tudi mladi ljudje, ki imajo vse pogoje, da postanejo dobri pevci. Zagorski rudarji želé, da bi jim »Loški glas« zapel še mnogokrat.

M.

MALO ZA SMEH

MORICKA

»Z ozirom na to, ker si bil cel dan poreden,« reče učiteljica, »opolndne ne boš šel domov, ampak ostaneš tu zunaj z menoj do ene ure.«

»V redu,« odgovori Moricka. »Meni je čisto vseeno, kaj bodo ljudje mislili o naju.«

Dve materi in zimske počitnice

»Koliko je vedno delal Hitim in hitim, pa še nisem vsega uredila. Še bolj se moram zasukati!« Tako je mislila mama Ana v dopoldanskih urah pri vsakdanjem delu. Otrok ni bilo doma. Najmlajši, petletni Rado, je bil v vrtcu, desetletni Poldek v osnovni šoli, dvanašletna Anka pa v gimnaziji. Moji je spal. Tako je bila sama v kuhinji in mnogo drobnih del je klicalo njene pridne roke.

Rada bi bila svoja dela skočala, preden se vrnejo otroci. Pridejo lačni in materi Ani ni bilo prijetno kuhati takrat, ko otroci postajajo okrog štedilnika in vprašujejo: »Mama, ali bo kmalu?«

Danes bi rada otrokom pripravila majhno presenečenje s pecivom, ki ga imajo vsi trije najrajši. Pogledala je na uro in pomislila: »Zelo se ti mudi, ti spremiljevalka star!«

V veži je zasilila korake. »Le kdo bi bil?« se je vprašala. Vstopil je sin Poldek, vstopil ne kot fantič — ne, kot truden starac se je prestavil noge. Ves skesan se je ustavil pred materjo in tiho povedal: »Prirodopis imam nezadostno. Saj se bom poboljšal.« Odprl je aktovko in ji dal v roke v bel papir zavito knjižico. Mama je gledala s skrbno učiteljevo roko napisane številke, ki niso bile samo številke,

temveč dej njenega prvega sina Poldeka. Zaprla je knjižico, pogledala sinu v oči in spregovorila z glasom, ki je Poldeka bolel bolj kot udarec. »Hudo mi je, Poldek! Ali je bilo treba tega, da me bo več dni bolelo srce? Ali več, kolikokrat sem ti rekla, da se uči? Bil si premalo priden. Sedaj boš moral v počitnicah vsak dan vaditi in ponavljati, da bo v drugem polletju boljše. V jeseni boš že na gimnaziji. Saj si že velik fant in ti ne sme biti vseeno, kakšen si.«

Ves rdeč je s pisano torbico preko ramen prišel iz vrtca Rado, pozabil na pozdrav in htel: »Mama, tovaršice je rekla, da imamo sedaj počitnice. Tri nedelje bomo doma! In pridni moramo biti. Ponavljati moramo pesmice. Vsakemu je povedala, kakšen je bil. Meni je rekla, da sem bil priden in da naj bom še bolj. Pa ni vsem tako rekla. — Zakaj se pa ti tako žalostno držiš?« je vprašal Poldeka. Ni mu odgovoril. Povedala mu je mama, ga pobozala po laseh, Poljubila in rekla z mehkim glasom: »Vedno bodi priden, Rado!«

Mama je dala otrokom krožnike in žlice. Razdelila sta jih, ko sta odšla vsak svojo torbico na stalno mesto. Rado je začel vihati svoj nos; ugotovil je, da nekaj »diši«. Mama pa se je samo skrivnostno nasmešnila,

Rado pa je pogledal Poldeka.

Iz krožnikov se je kadila juha, ko se je vrnila Anica. Njeni koraki so bili lahki, lica nasmejana, glas zvenel. Spridevalo je imela kar v roki in mama ga je morala takoj pogledati. Materin obraz, že marsikje preprežen z gubami, se je za hip pomladil; mati je položila svojo roko na Anino ramo in rekla: »Pridna si bila, Anka! Vedno ostani takšna in vsi te bomo radi imeli!«

Med kosilom je Rado že marsikaj povedal iz vrtca. Spomnil se je tudi, da ima v torbici umazano brisačo in da jo mora mati oprati. Anka je razlagala, kaj vse je povedal tovaršice profesor ob razdelitvi sprideval. Poldek ni govoril. Jed se mu je nekje v grlu zatikala. Zadrževal je solze, ki so neprestano silile v oči.

Otroci so mislili, da je kosilo pri kraju. Anka je že vstala. Tedaj pa je mati smehljajoče rekla: »Le posedite še malo!«

Rado se je spomnil, kaj je ugotovil pred kosilom. Sledil je vsakemu materinemu gibu. Mati je odprla omaro in začela deliti otrokom najljubše pecivo in pudling. Poldek ni dala ničesar.

Rado je začudeno pogledal: »Mama, Poldek še nima!«

Mati je spet spregovorila s tistim glasom, s tistim globokim in skrivnostnim ki so na otroci redkokdaj slišali, a dobro pozna-

li: »Tudi Poldeku bi rada dala, a ne morem. Tudi on ni meni dal vsega, kar bi mi lahko dal.«

Poldek je z vlažnimi očmi vstal.

Po kosilu so vsi trije otroci materi pomagali, potem pa odšli na »ankališče, Trije otroci, mater, Anke, zdravih in rdečih lic. S Poldekom danes ni hodila prejšnja mladost; nekaj čudnega ga je spremljalo, ga oklepalo in mu ni pustilo, da bi se sprostil tako kot včasih. Še na sankah ga je to čudno spremljalo kljub naglemu spuščanju v dolino.

Otroci so prišli domov. Doma so se v topli in prostorni kuhinji vsak po svoje zaposlili; Rado se je ob igranju s kockami spomnil pesmice o začetku dolgočasnosti in jo prišel ponavljati — Anka je pletla nogavico, Poldek pa jebral knjigo.

Drobšč je odšel spat. Dva je spremljalo veselje, tretjega pa je še vedno obdajala grenkoba ob misli, da je materi hudo in bo moral vsak dan nadomestovati tisto, kar je zamudil. Z rokami pod glavo je strmel v temo in odsotno odgovarjal bratcu, ki je žvrgolel v postelji. Razločno je v temi videl tisto drobno, v bel papir zavito knjižico, razločno je videl številke in ena izmed njih se je plazila proti njemu. Videl je materin obraz, slika njen glas, videl sebe v tistih trenutkih, ko mu je nek skrivnosten glas zapeljivo šepetal: »Saj že znaš!«

Končno je truden zaspal.

Kako je bilo v počitnicah? —

Otroci so imeli vsak dan delo, zabavo in učenje po potrebi. Poldek je seveda moral pridno ponavljati. Ne preveč, toda redno in Anka, včasih tudi mati ali očka, so ga spravevali. Tako so minevali dnevi.

Mati Minka je šla s sosedo iz trgovine. Razgovor je bil živahen in težko sta se ločili. Doma je Minko čakalo polno dela. Z nevoljo je pričela begati. Sredi dela se je spomnila, da bodo prihodnji dan otroci doma. »Se tega je trebal« se je jezila. »Le kdo jih bo prenašal!«

Prva je prišla petletna Majda iz vrtca. Materi je pripovedovala, kaj je naročila tovaršica učiteljica. Mama jo je zavrnila: »No, le nehaj! Tovarišica učiteljica že lahko govori. Pojdi se sankat, da mi ne boš vedno pred nogami!«

Majda je odšla. Materi je iz premišljevanja zbudila devetletna Lojzka. Vesela ji je pokazala spridevalo. »Mama, poglej, saj sem bila pridna!« Mama pa: »Kaj le toliko govoriš! Drva mi prineseš in premoga, potem pa ven, da bom v miru kuhala!«

Lojzka je odšla. Zadnji je prišel Stanko iz gimnazije. »Mama, ne kregaš se! Veliko je takih, ki imamo nezadostno. Rom že popravi!« je rekel Stanko in gledal mater.

Ta pa je segla z roko za omaro, pograbila svojega trinašletnega in udrhala po njem med govoričenjem: »Smrkavec, na, na!

Matica

Klabund:

„KROG S KREDO“

(Pred tretjo premiero v gledališču „Svoboda-Center“)

Kot tretjo igrbo gledališče »Svoboda-Center« v Trbovljah uprizorilo igrbo pisatelja Klabunda »Krog s kredo«. Klabund je psevdonim za pisatelja Alfreda Henschkeja. Rojen je bil 4. novembra 1891. leta v mestu Krossen ob Odri, umrl pa je žal že 14. avgusta 1928. leta v Davosu v Švici. Podlegel je za-
vratni morilki-jetiki. V vsej svoji zreli dobi se je Klabund udeleževal kot poklicni pisatelj. V tem razmeroma kratkem času je napisal zelo mnogo in sicer drame, romane, povesti, eseje in pesmi. Njegova drama-
ska dela so sledeča: »Hanibalovo ženitovansko potovanje« (burka, 1911), »Mesečnik« (drama, 1919), »Grob« (enodejanka, 1919), »Krog s kredo« (kitajska igra, 1924), »Cromwell« (drama, 1926), »Goreča zemlja« (igra, 1926), »XYZ« (drama, 1927), »Praznik cvetočih češenj« (japonska igra, 1927), »Ljubec« (komedija, 1927).

Klabund je najbolj zaslovel s svobodno priredbo stare kitaj-

ske igre »Krog s kredo« in s podobno prepisnitvijo japonske tragedije »Praznik cvetočih češenj«. Od romanov omenimo le najbolj znane zgodovinske: »Peter Veliki«, »Rasputin« in »Bor-gijsa«. Kot smo že omenili, je Klabund dosegel prodoren uspeh prav z igrbo »Krog s kredo«. Prevedena je domala v vse je-
zike in bila uprizorjena na odrih skoraj vseh kulturnih narodov. — To je pravadna kitajska pripovedka, ki jo je Klabund pri-
redil za evropske pojme in na-
čin igranja. Simbol »Kroga s kredo«, na katerem se pravz-
prav odvija vse dejanje, je Klabund poplenil v etično na-
čelo:

»S pravičnostjo v svetu pre-
ganja bedo,
tako uči nas krog, začrtan s
kredo.«

In s temi besedami konča
zadnje dejanje igre. — Kljub
priredbi te pripovedke v igrbo
po načinu evropske dramatur-
gije, je Klabund vendarle ohr-
nil bistvene in svojske poteze

kitajske kulture oziroma kitaj-
skega načina življenja, kot n.
pr. pokornost otrok staršem, po-
kornost žene možu, poslušnost
verskim predpisom, čajnica, raz-
delitev v kaste in še mnogo po-
dobnega. Dejanje igre je ves
čas napeto, vsebina globoko
človeška, za nas nevidno okolje
in še druge prvite — vse to je
veliki mojster dramatik Klabund
zajel v prekrasno celoto. Ponavljam: samo on je znal ta-
ko evropsko dramaturško prika-
zati izrez iz življenja daljnega
kitajskega naroda in hkrati pre-
pojit to svojo umetnino s glo-
bokimi etičnimi načeli. —jp-

KINO ZASAVJE

bo predvajal od 10. do 11.
februarja francoski film
»PREPOVEDANE IGRE«
Predstave ob 5. in 7. uri.
Od 13. do 15. februarja pa
te na sporedu ameriški kri-
minalni film

»SKRIVNOST JEZERA OBŠOJENCEV«

Predstave v soboto ob 5. in
7. uri, v nedeljo ob 10. uri
po znižani ceni za mladi-
no, nadalje ob 3., 5. in 7.
uri, v ponedeljek ob 5. in
7. uri.

mo okrog tega, kako bi se uspel
v življenju in zaslužil denar.
Ostala mu je še edina možnost,
da s svojo smrtjo preskrbi ženo
in sinova. Vzel je svoj staro avto-
mobil, kakor da bi šel spet na
poslovno pot. Čudno prijznan se
mu je zdel cest. Vozil je
zadnjič — v smrt. Družina je do-
bila po njem zavarovalnino
20.000 dolarjev. Willy je poravnal
vse račune, preskrbel je za do-
mače, dobil so svojo hišo, tudi
z Biffom sta se spet našla, toda
potnika ni bilo več. Ostal je sa-
mo spomin na eksplozivnega
človeka, na tragedijo njegove
družine, na brezupne poskuse
mlega človeka ustvariti si do-
stojno življenje.

Kino »Svoboda-Center« v Trbovljah (Delavski dom)

bo predvajal ameriški film
— drama
»SMRT TRGOVSKEGA
POTNIKA«
Razpored predstav bo raz-
viden z lepakovi.

Kino »Svoboda« v Trbovljah II

ima na sporedu avstrijsko
zabavno komedijo
»IRENA V ZADREGI«
(nemški naslov »Inge«).
Film je bil posnet v ate-
ljejih slovenskega »Triglav
filma« v Ljubljani in sode-
lujejo v njem poleg avstrij-
skih tudi naši igralci. Glas-
bo za film je skomponiral
Bojan Adamič. Razpored
predstav bo razviden z le-
pakovi.

Ameriški film

»Smrt trgovskega potnika«

Drama »Smrt trgovskega pot-
nika« je bila prevedena že v 26
jezikov. V New Yorku so jo na
Broadwayu igrali nepretrgano od
10. februarja 1949 do 18. novem-
bra 1950 — skupno 742 predstav
in dobila je doslej največ lita-
rarnih nagrad.
Trgovski potnik Loman je po
dolgih letih napornega potovanja
iz kraja v kraj postal popolno-
ma izčrpan. Njegovo družinsko
življenje je bilo samo v presled-
kih med posli, tu pa tam kratko-
trajno bivanje doma. Iz tega so
se razvili nešteti nesporazumi.
Za vzgojo dveh sinov je skrbela
v glavnem mati. Domači so na
Lomanu opazili neke čudne spre-
membe. Ljubil je sicer sinova
Biffa in Happyja, vendar je imel
o njuni bodočnosti svoje nazore,
neprestano se je z njima prepi-
ral. Oče je hotel imeti v družini
avtoriteto. Želel je, da bi starejši
sin Biff prevzel njegov posel,
toda sin je postal potepuh, pre-
življal se je kot poljedelski dila-
nar in se vračal domov. Namesto
da bi bili domači veseli njegovega
prihoda, je zmerom vse ude-
rila v lice grda svarnosti: sin je
izgubljen človek, od katerega je
oče največ pričakoval. Družina
propada iz dneva v dan. Bolest-
na domišljija brezposelnega po-
tnika Willyja je dozorela v mi-
sel na samomor. Neprestano ga
je preganjala prikazen pokojne-
ga brata Bena, ki ga je obogatel
v Afriki in na Aljaski. Grizlo
ga je, zakaj ni šel z njim, kaj-
ti denar bi ga rešil sromošnosti.
Na starost bi bil preskrbljen, si-
nova bi ubrala pravo pot. Vse
njegove misli se odslej vrte sa-

»VESNA« samo še danes ob pol 5. uri

Ker moramo film »Vesna«
v sredo, predstava samo ob pol
5. uri.
Uprava kina, Trbovlje-Center

Kotiček za naše pionirje

Nova nagradna slikanica

Danes spet nova slikanica za
naše drage pionirje:
Lepo poslikajte gornjo sliko
z barvicami (obleko, lase, šol-
sko tablico, gobico itd.) kakor
ste to napravili zadnjič. Pobar-
vane podobice nam pošljite do
druge sobote opoldne (do 20.
februarja).
Izžrebani, oziroma pionir, ki
bo poslal najlepšo sliko, bo spet
dobil od nas knjižno darilo v
spomin.

Nagradna slikanica

Posebna komisija je v našem
uredništvu v nedeljo pregleda-
la številne slikanice, ki so nam
jih poslali naši pionirji in celo
cičbani na naš razpis v 3. šte-
vilki »Zasavskega vestnika«. Ta
komisija je odločila, da dobijo
knjižna darila za svoje risarske
izdelke sledeči:

1. nagrada: Angela Klemen,
učenka III. razreda nižje gim-
nazije na Dolu pri Hrastniku;
2. nagrada: Tonika Božič iz
Smartna pri Litiji; 3. nagrada:
Franci Grčar, Gabrsko štev. 7
(Otroški vrtec); 4. nagrada: Ma-
rija Lenič, učenka II. d razreda
gimnazije v Trbovljah; 5. na-
grada: Metka Zahrastrnik, uče-
nka I. razreda, Radeče štev. 41.
Navedeni naj pridejo ali pa
pošljejo po knjižna darila v
naše uredništvo ob običajnih
uradnih urah (tudi ob nedeljah).
Vsem ostalim, ki so se naše-
mu vabilu odzvali v taklo le-
pem številu in se tudi potrudili
po najboljših močeh v risar-
skem znanju za poslane slike,
ki smo jih bili prisiljeni vse-
stolno iskreno hvall!

Vodenski pionirji

Sporočamo vam, da vam bo
izdelavo pisma, za katerega ni
treba nobene kuverte in nobe-
nega lepila, a je vendar čvrsto
zaprt, prikazala na vaši šoli
(za 3. in 4. razred) tov. učitelj-
ca Hilda Ule, prav tako tudi
učencem teh razredov na osnov-
ni šoli v Trbovljah II. — Ko
boste znali to pismo napraviti,
ga pokažite tudi doma in vsem,
ki jih poznate. — Navodilo za
učence šol v Zagorju in Hrast-
niku sledi

Listnica uredništva

Pionir Ivan Planinc z voden-
ske šole v Trbovljah je našel
listnico z manjšim denarnim
zneskom. Listnica se dobi v upra-
vi našega lista.

Bilanca polletnega dela v pionirskem odredu »Lidije Šentjurčeve« v Hrastniku

Sestanek odreda ob koncu
prvega šolskega polletja je po-
kazal, da so najboljši uspehi v
šoli dosegli pionirji 1. a razre-
da (73%), najslabše pa je bilo
v 2. a razredu (41% pozitivnih
ocen). Povprečen uspeh znaša
52,8%. Vzrok nepopolnih uspe-
hov na šoli je iskati delno v
preobremenjenosti otrok (6 ur
šolskega pouka in 2 do 3 ure za
domače naloge), na drugi strani
pa je temu kriva tudi lahkomis-
elnost in malomarnost nekate-
rih učencev. Tej okoliščini je
prilpisovali, da izvenšolsko delo
otrok ni takšno, kot vsi želimo.
Poskusili smo tudi z organi-
ziranjem kuharskega tečaja, ven-
dar se nam to ni posrečilo, ker
nismo dobili ustreznega prostora
in potrebne opreme.

Na šoli smo opazili nadalje
v posameznih primerih pretirno
samozavest pionirjev do
predpostavljanih. Prav je, če
se pionirji branijo pred more-
bitno krivico in so ponosni,
vendar njihov nastop ne sme
prekoračiti meje spodobnosti.
— V izvenšolski dejavnosti so
pionirji uprizorili za Novoletno
jelko igrice »Muc in doma«, lut-
karji pa so dali »Jurčka zdrav-
nika« v zadovoljstvo otrok in
odraslih.

Največ pionirjev dela izven
šole v gimnazijskem pevskem
zboru (221), v vrtnarskem in
sajarskem pa 19. Sahisti na
gimnaziji se ne bojijo niti okraj-
ne konkurence. V ZTS deluje
49 pionirjev, v TVD pa 47, kar
je mnogo premalo. Prav tako ni
zadovoljivo delo v radio krož-
ku, kjer letos dela samo 1
pionir.

Število »zapečkarjev« se je

Rešitev nagradne zemljepisne uganke

Rešitev nagradne zemljepisne
uganke iz zadnje številke »Zas-
avskega vestnika« se glasi: 1.
Fala; 2. Radovljica; 3. Avstrija
(tudi Albanija); 4. Novo mesto;
5. Celje; 6. Emona; 7. Ptuj; 8.
Ruše; 9. Etna; 10. Šostanj; 11.
Evropa; 12. Radeče; 13. Elbrus;
14. Notranjska. — Prve črke
teh krajev dajo ime našega
največjega pesnika: France Pre-
šeren.

Strogi žreb je odločil, da dobi
knjižno darilo Jurij Hacin, di-
jak III. razr. nižje gimnazije v
Hrastniku, ki naj pride ali pa
pošlje v naše uredništvo po
knjižno darilo.

Šiviljski tečaj na Jagnjenici

Pred kratkim smo omenili, da
je tudi v prijazni vasi našega
okraja Jagnjenici šiviljski tečaj.
Zaključili so ga že prejšnji me-
sec. Trajal je 12 tednov ter ga je
obiskovalo 20 deklet. Da je bil
tečaj uspešen, je potrdila njihova
vzorna razstava, saj je bilo na
njej razstavljenih preko 300 š-
viljskih izdelkov. Za ta uspeh
gre vsekakor zahvala v prvi vr-
sti domači učiteljici tov. Ženovi,
ki je tečaj organizirala. Predsed-
njo nedeljo so se zbrale vse te-
čajnice s svojimi starši — v za-
nemje povezanosti so se pa za-
ključnega družabnega večera
udeležile tudi vse tečajnice pred
kratkim skončanega tečaja na
Dobovcu.

Po kratkem uvodnem govoru,
kjer je tov. Ženova orisala po-
men tega tečaja in težave, ki so
nastale z njim v zvezi, zlasti še
s strani klera, ki je čuval, da
bi poleg dveh tovarišic, ki so
bile iz tečaja izključene, izstopi-
je iz tečaja še druge tovarišice.
Vendar je zmagal razum; tečaj-
nice so sedaj vesele, da so se
učile šivati — vodstvu tečaja,
zlasti tov. Ženovi, so pa tečajni-
ce izročile primerno darilo. Isto
so napravile tudi tečajnice z Do-
bovca. Tov. Ženova se je v svo-
jem poročilu zahvalila izvršne-
mu odboru LP okraja Trbovlje
za denarno pomoč, ki je omogo-
čila prireditel tečaja. V imenu
sekcije žena-zadružnic je spre-
govorila še tov. Milena Jamšek,
ki je v imenu Zadružne zveze v
Trbovljah tudi izročila prispevek
k temu tečaju. Ob koncu je po-
zvel besedo v imenu LP okraja
Trbovlje še tov. Ldo Levac, ki
je poudaril, da so taki in podob-
ni tečaji, ki se v našem kraju
dobro razvijajo, koristni ne sa-
mo posameznikom, marveč tudi
naši skupnosti.

ONA IN ON

Ona: »To je strašno, človek ti
nekaž reče, pa ti gre skozi eno
uho noter, skozi drugo pa ven!«
On: »In če tebi kdo kaj reče,
ti gre skozi obe ušesi noter,
skozi usta pa ven.«

F. F. B.:

„Seveda bom molčal...“

Pa je Edith res bila vedno tak-
šna? Spomnil sem se, da je bila
pred leti mlada ženska, ki se je
veselila življenja. Ali je bilo lah-
ko živeti ob možu, kot je bil
Eddington? Kje se začneja kriv-
da — kje je sploh krivda? Usa-
da? Kdo ve!

Oči so mi ušle na njene roke.
Na prstancu desnice je nosila
dva zlata prstana. Kako nezna-
sko se ji je mudilo, da se z nji-
mi zavaruje pred vsiljivci.

Ana je vstala. »Saj mi boste
oprostili!« je prosila. Videla se
še bova, predno odpotujete.«
Pogledala je Dulcijo in tudi ta je
vstala. Ko sem se spet usedel, je
rekla Edith: »Ali je bilo to do-
govorjeno? Ste hoteli govoriti na
samem z menoj?«

»Ne, gospa, ni bilo dogovorje-
no,« sem ji odkritosrečno odgo-
vil. »Vendar je prav, da sva sa-
ma. Hotel sem vas namreč samo
nekaj vprašati. Toda oprostite
moji brezobzornosti. Pozneje bo-
ste priznali, da je bilo moje rav-
nanje pravilno.«

Pozorno me je pogledala, ka-
kor da bi hotela brati moje misli.
»Vi želite vedeti, zakaj je šel
Jay predinsnočnim ob tako pozni
uri iz hiše, kajne? In ko sem ji
začuden priklimal, je pristavila:

»Verujte mi, da sem se to že sa-
ma velikokrat vprašala!«
Ker je umolknila, s m ji dejal:
»Najprej sva bila z Anthonyjem
mnenja, da je vaš mož pil. Našla
sva ga namreč ležečega na tleh.
Misliha sva si, da je gospod
Eddington pil. Našla sva ga nam-
reč ležečega na tleh. Misliha sva
si, da je opit padel na tla in tam-
kaj obležal. To se nama je zde-
lo tembolj verjetno, ker sva si-
šala, da sta imela med seboj hud
prepir.«

»Jay ni nikdar pil čez mero.«
»Vas smem vprašati, gospa,
zakaj sta se sporekala? Da me bo-
ste razumeli: rad bi prinesel
vsaj nekaj luči v ta zagoneten
dogodek. Verjemite mi, gospa,
da ne vprašujem iz gole rado-
vednosti.«

»Ni vam treba tega poudarja-
ti. Mnogo stvari se je s časom
nakopičilo. Zadnji udarec zame
je bil jok moje hčerke Dulcije.
Ne morem vam tega pobiže pri-
povedovati. Vem, da me imate
za brezsrčno žensko. Oh, gospod
doktor, pustite to! Čutim to. Po-
vem vam pa odkrito, da zaradi
smrti mojega moža nisem nesreč-
na. Smrt ni najhujše zlo na sve-
tu.«

Pogledal sem jo. Bil sem si na
jasnem, kaj vse je morala reči

Jayu Eddingtonu, če je že z me-
no govorila tako odkrito.

»Kje sta se z možem razgovar-
jala, gospa?«

»V najini spalnici. Jaz sem
bila že v postelji, moj mož pa
se je sprejel po sobi in govo-
ril. Dosti več je govoril kot jaz
in to je bilo najstrašnejše. Bil je
iz sebe. Nisem vedela, da me ta-
ko strašno sovraži.«

»In potem?«

»Potem pa je bilo naenkrat, kakor
da se je zbudil iz sanj. »Dosegel
bom ločitev!« mi je dejal. »Vzrok
bom že našel.« Priklimal mi je,
kakor da gre za kakšen čisto na-
vaden predlog. Odšel je iz spal-
nice. Šla sva sem ga še v kopal-
nico. Čistil si je zobe in se umil
kakor vsak večer. Misliha sem,
da se bo takoj vrnil. Že stotič
sem sklenila, da ga bom z mol-
kom in solzami, če bo treba, od-
vrnila od njegove zablude in ga
spravila k pameti. Toda ni se
vrnil. Šliha sva sem še, ko je od-
šel iz hiše.«

»Povejte, gospa, se je to zgo-
dilo naglo? Ste morda imeli vtis,
kakor da je na nekaj pozabil —
recimo, da je imel nek dogovor,
nek sestanek, da ne bi prišel
nanj prepozno?«

»Osuplo me je pogledala. Potem
je zamežikala, kakor da se ji
bješči od luči. »Slutim, kam
merite s svojimi besedami. Ven-
dar je to popolnoma izključeno.
O polnoči ni mogel imeti sestank-
a. Toda na nekaj ste me spom-
nili: bolj tekel je iz hiše, kot

šel. Sedaj se spomnim! V naglici
se je celo na stopnicah spotak-
nil. In potem sem slišala njego-
ve korake po pesku pred hišo.
Da, teke; jel Mudilo se mu je!«
Strmel je vame. »Kaj veste?
Vi nekaj veste!« Togost na nje-
nem obrazu je izginjala. Skloni-
la se je k meni.

»Odkimal sem ji. »Nič ne vem,
gospa,« sem ji odgovoril. Ven-
dar so bile moje besede v tem
trenutku le na polovico resnične.
»Gospod doktor, prosim, rotim
vas! Na svetu smo vsi zato, da
drug drugemu pomagamo. Povej-
te, kaj veste!«

Trepalnica, so ji drhte. Njen
obraz je prihajal bliže, postal je
zapovedujoč, kakor da bi me ho-
tela s svojimi temnimi pupili om-
amiti, prisiliti. In posrečilo se
ji je. Sicer si drugače res ne bi
mogel razložiti, kako je bilo mo-
goče, da sem se izdal in ji rekel:
»Mislim, da je vaš mož hotel
obiskati Anthonyja. Ne kot pri-
atelj, marveč kot zdravnik! Toda
med potjo se je izgrudil na
tla.«

»Zdravnika o polnoči...« je z
muko izdala iz sebe.

Pokimal sem ji. »Mudilo se mu
je. Vedel je, da je drugače iz-
gubljen...«

Pogledala me je, kakor da sem
pomotoma govoril v drugem, ne-
razumljivem jeziku. In če nisem
v zmoti, da sem vsaj do neke
mere poznavalec ljudi, moram
reči, da je bila njena osuplost
pristna in ne igrana.

»Pa kaj vendar pripoveduje-
te...?«

V težji so se začeli koraki.
»Pozabite, gospa!« sem ji na hitro
zaukazal. »Ali bolje rečeno: ne
pozabite, toda molčite do nadalj-
njega! Proti vsakemu!«

Strmje je odprla usta. Pa jih je
vsa zmedena spet zaprla. Vstal
sem in jo krepko prijel za roko.
»Si smem umiti roke?« sem jo
vprašal. »V vaši kopalnici, če
dovolite.«

Sla je brez besed s okorelimi,
trudnimi koraki poleg mene.
Odšla sva v prvo nadstropje.
V hodniku, kjer je ležala rdeča
kokosova preproga, je bilo mno-
go vrat. »Tukaj,« je rekla gospa
Eddington pred nekimi vrati in
se ustavila. »Na polici okna so
sveže brišče.«

Odprl sem vrata in vstopil. Za
trenutek sem posluhnil. Šliha
sem njene odhajajoče korake.

Prostor je bil štiriojgat. Svet-
loba je prihajala vanj skozi okno
z mlečno belimi šipami. Takoj
pri vratih je stala kopalna ba-
nja. Na nasprotni, s plavimi
ploščicami obloženi steni so bi-
le cevi centralne kurjave. Umi-
valnik je stal pri oknu.

Odprl sem vodo iz obeh pip,
da je vsaj zgladilo, kakor da
se umivam. Na stekleni polici
nad umivalnikom so stale pod
ogledalom razne stekleničice,
lončki s kremami in razpršilci.
Na dveh pokromanih ročicah sta
bila obešena dva bela kozarca

za ustno vodo. V njih so bila
zobne ščetke.

Pogledal sem, če so vrata do-
bro zaprta. Nato sem vzel iz
obeh kozarcev obe zobni ščetki
in ju ogledoval. Prva je imela
bel, druga pa plav držaj. Med-
tem ko sem na beli ščetki opa-
zil, da je bila že rabljena, je
šetka s plavim držajem izgle-
dala popolnoma nova. Ogledoval
sem jo dalj časa precej natanko
in ugotovil, da ščetka res še ni
bila rabljena.

Obe ščetki sem nato položil
na svoje mesto, s umil roke in
zmečkal obrisač. Stopil sem
spet na hodnik. Ker nisem v
njem nikogar srečal, sem odšel
v pritličje.

Spodaj v veži sem trčil na
gospo Eddington. »Najlepša hva-
la, gospa!« sem ji rekel. »Nekaj
sem opazil v kopalnici. V kozar-
cih sta dve zobni ščetki. Be-
la in plava. Katero uporabljate?«
»Belo,« je odgovorila Edith Ed-
dington.

»Vaš mož je torej uporabljal
plavo?«

Odkimala je. »Mamm je po
Jayevi smrti obe zobni ščetki
nadomestila z novimi. Prej sva
imela oba bele ščetke. Moja je
bila v levem, Jayjeva pa v
desnem kozarcu. Kakšna ne-
verjetna vprašanja postavljate!«
»Gospod in gospa Dickson to-
re ne uporabljata z vami ke-
palnice?«

»Ne, tudi Mamm in Dulcije
uporabljata drugo, večjo.«
(Dalje prihodnje)

FIZKULTURA • ŠPORT • ZAHVALA

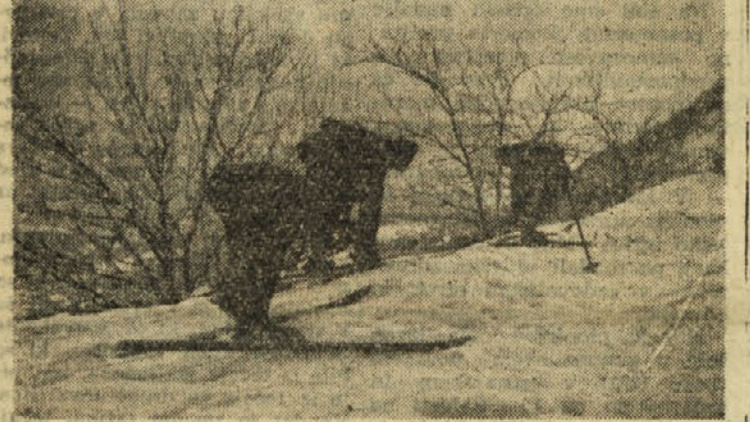
Svetovno prvenstvo v Rimu

Samo štiri mesece nas še loči od svetovnega prvenstva v vajah na orodju, ki bo meseca junija t. l. v Rimu. To bo do sedaj največje prvenstvo v tej disciplini. Po izjavi sekretarja FIG-tov, Pustiška se je do konca meseca decembra priglasi 22 držav. Poleg tega so priglasi nekatere države še nepopolne vrste.

Na zadnji seji Zveze »Partizana« Jugoslavije so sklenili, da bo izbirno tekmovalstvo za sestavo državne reprezentance v Trbovljah dne 13. in 14. februarja 1954 in to v domu »Partizana«. Celotno Zaslavlje, zlasti pa Trboveljčanom, je dana lepa priložnost, da vidijo spet enkrat lepo telovadbo na orodju. Tekme so razdeljene v dva dela: v soboto, 13. t. m. dopoldne ob 10. uri bo prvi del tekmovalstva, drugi del pa ob 17. uri popoldne.

Da bo mogoče videti izbrane tekmovalce večji množici ljudi, bo v nedeljo, 14. februarja, ob 10. uri dopoldne v domu »Svobode« v Zg. Trbovljah nastop 8 najboljših telovadcev v poljubnih vajah, ki bo hkrati kriterij za sestavo vrste za povratno tekmo proti Nemčiji. Srečanje med našimi in Nemci za moške bo v Karlovcu ali na Reki, ženski vrsti pa se bosta pomerili v Ljubljani.

V Trbovljah se bodo kosali med seboj najboljši telovadci Jugoslavije. Za izbiro za nastop na svetovnem prvenstvu v Rimu se bo potegovalo 25 tekmovalcev.

Se malo časa bo veselje

Smučarji „Rudarja“ na Mrzlici

V nedeljo, 31. januarja, so imeli smučarji trboveljskega »Rudarja« na Mrzlici svoj vsakoletni veleslalom. Poleg domačinov so se ga udeležili tudi smučarji »Usnarja« iz Šoštanja in celjski smučarji.

Proga je bila speljana s Kriške planine v dolino proti Urbanu. Dolga je bila okrog 1800 m ter je imela višinsko razliko 300 m. Od tekmovalcev je terjala dosti tehniškega znanja. Več tekmovalcev je zaradi tega in zaradi padcev odstopilo. Snežne razmere so bile odlične, le med tekmo je nekoliko snežilo. Organizacija prireditve je bila zadovoljiva. — Rezultati: člani: 1. Cvetko Majdič 1.12,3 (Rudar), 2. Egidij Rozman 1.15,7 (Rudar), 3. Peter Cetina 1.16,5 (PD Celje). — Mladinci: 1. Daniel Jagrič 2.30 (PD Celje).

J. V.

Teki, skoki in slalom na Dobovcu

Smučarsko društvo »Kum« na Dobovcu je maloštevilno, a zato toliko bolj delavno. Dobovski smučarji so se udeležili prvenstva Stajarske smučarske zveze ter si priborili pri starejših mladincih 2. in 3. mesto. Pa tudi drugi so bili dobri, tako da so bili na republiško prvenstvo v Kočevju povabljeni kar štirje. Prejšnji mesec so doma priredili tekmovalstvo v teku 5 km za člane in mladince, ki jih je nastopilo 17. tekmovalci so pa tudi pionirji. Med člani je bil prvi Jože Kamnikar, drugi pa Alojz Potrpin. Pri mladincih je bil najboljši Miha Škrinar ter Auflič in Krajšek. Pionirji so tekmovali na 2 km dolgi progi; pri starejših je zmagal Jani Odlazek, med mladimi pa Miro Trotovec. — Prejšnjo nedeljo so pa imeli tekmovalstvo v slalomu in smuku; v slalomu je nastopilo 15 mladincev in pionirjev. Zmagal je Ivo Dolanc, ki si je v času 1:17,7 priboril prvo mesto. Med pionirji je zmagal Miro Trotovec.

Na skakalnici, ki dopušča skoke do 20 metrov, je nastopilo 7 tekmovalcev. Zmagal je Knez Pavel s 198 točkami (18,5, 16 m), na drugem mestu je Ivo Do-

Postavljati kakršne koli prognoze bi bilo prežgodaj. Res je, da štejemo med najboljše telovadce tov. Furlana, Kropivška, Čakleca, Jurjeviča in Sešiča iz Zagreba, Kujundžiča, Katančiča in Madjara iz Subotice, Stefanoviča iz Vršca, Tomšiča, Sliharja in Hermana iz Ljubljane ter Skazo in Urbanca iz Hrastnika, vendar lahko računamo na presenečenja. Navedenim enakim mladim tekmovalci, od katerih se zna kdo vrniti med prvih 8, so: Cervicki, Budža, Pečar, Pöschl in Jurkovič. Posebno nevaren je zelo nadarjeni mladi Petek iz Zagreba in še nekaj drugih kandidatov, ki bodo napeli vse sile, da pridejo v reprezentančno vrsto. Zelja vseh je namreč samo ena: zastopati našo državo v tej ostri konkurenci kar najbolj častno.

Sosedna partizanska in druga športna društva opozarjamo, naj si pravočasno preskrbe vstopnice, ki jih je razumljivo zelo omejeno število, pri upravi TVD »Partizana« v Trbovljah.

M. B.

Namizni tenis v Zagorju

— ZMAGA PROLETARCA

V prijateljskem namiznoteniškem dvoboju, ki je bil te dni v Zagorju med ekipo Proletarca in ekipo Kemičarja iz Hrastnika, je v nadmočni igri zmagala namiznoteniška vrsta Proletarca z visokim rezultatom 10:0.

Dve gostovanji v Trbovljah

Dne 30. in 31. januarja sta odigrali v Trbovljah namiznoteniški ekipi Rudarja in Proletarca iz Zagorja v okviru Zaslavske namiznoteniške lige prvenstveni dvoboji, ki so ga domačini odločili z 8:2 v svojo korist. — V nedeljo, 31. januarja, se je pa namiznoteniška ekipa Rudarja pomerila v prijateljskem dvoboju s Celjani, kjer so spet domači igralci zmagali s 6:4. — Med celjskimi igralci se je zlasti odlikoval Čoh.

Proti Proletarcu so igrali od Trboveljčanov Ličar, Aškerc in Repše, proti celjski ekipi pa Eric, Repše in Herman, kjer se je posebno odlikoval mali Repše. — Pri igralcih Rudarja je popustil Ličar, ki ni bil v formi; isto velja za odsotne igralce Kačnika, Vozlja in Weissla, ki bodo morali bolj sistematično vaditi, kajti le ob takem treningu bo mogoče domačinom obraniti že pridobljeni sloves.

J. F.

NAMIZNOTENIŠKA ZASAVSKA LIGA

Litija — Proletarec 9:1

Ker je bil prvi namiznoteniški dvoboj med Litijo in Proletarcem (Zagorje) v okviru Zaslavske lige razveljavljen, sta se obe moštvi pred kratkim pomerili še enkrat. Med Litijani sta bila najboljša Gernedi in Jeriha, pri Zagorjanih pa Drnovšek, ki je tem priboril edino točko.

Uspeh dvoboja je bil sledeč: Gernedi : Kajzelj 2:0, Jeriha : Drnovšek 2:1, Vrtančnik : Pražnik 2:1, Gernedi : Drnovšek 2:1, Jeriha : Pražnik 2:0, Vrtančnik : Drnovšek 1:2, Gernedi : Pražnik 2:0, Jeriha : Kajzelj 2:0, Jeriha : Gernedi : Drnovšek, Pražnik 2:0.

Prvonavedeni igralci so Litijani.

I. B.

NAMIZNI TENIS V ZAGORJU

Pred kratkim so imeli v Zagorju pokalno prvenstvo v namiznem tenisu. Udeležilo se ga je 27 igralcev. Kvaliteta igre je bila za razred boljša kot lani, kar velja zlasti za Valterja Pražnikarja, ki je letos že drugič osvojil pokal.

Pionirji so tekmovali trije. Prvi je bil Bogdan Anžur (2 zmagi), drugi Prosen (1), tretji pa Kordiš (0). Anžur je dobil v nagrado lopar.

Med tremi mladinkami je bila prva Majda Rojc (2 zmagi), druga Marinka Pražnikar (1), tretja Jana Pust (0). Prva je prejela kot darilo lopar.

Med mladinci — osem po številu — je bil najboljši Franci Prosen (brez izgubljenih igr), drugi Anžur (6 zmag), tretji pa Janez Kalšek. Zmagovalec je dobil v darilo pokal.

Člani so se pomerili v skupini A in skupini B. V skupini B je zmagal Janko Očepek brez poraza, drugi je bil Pavel Weinberger, tretji pa Anton Strjan. Med 6 tekmovalci so navedeni trije igralci pridobili pravico igranja v skupini A.

Ogorčena je bila borba članov skupine A za pokal. Rezultati so bili: Pražnikar : Drnovšek 2:1, Pražnikar : Pražnik 2:1, Pražnikar : Kajzelj 2:0, Pražnikar : Spolenak 2:1, Kajzelj : Spolenak 2:1, Pražnikar : Kajzelj 0:2, Pražnikar : Drnovšek 0:2. — Prvo mesto je zasedel — kot že omenjeno — Valter Pražnikar in si pridobil pokal.

Nerazumljivo je, da so se tekme udeležili samo člani »Proletarca«. Prav tako je bil odziv starejših tekmovalcev slab.

-L.

PLANINSKO DRUŠTVO V HRASTNIKU

sporoča vsem članom, da bo redni letni občni zbor društva v soboto, 13. februarja, ob štiri popoldne v rudniški dvorani (konsumu) z običajnim dnevnim redom.

Planinci! — Pokažimo svojo pripadnost k planinstvu ter se udeležimo občnega zbora. Poleg tega bodo hkrati naši alpinisti proslavljali 5-letnico delovanja svoje sekcije, ki bodo počastili to obletnico po občnem zboru s sledečim sporedom: 1. alpinistični film; 2. alpinisti v naravi (žive slike); 3. poročilo o delu AO v Hrastniku; 4. alpinisti pojo; 5. alpinisti pripovedujejo o vzponu; 6. govor načelnika komisije za alpinizem pri PZS; 7. razdelitev nagrad in diplom zaslužnim alpinistom; 8. družabni večer za vse planince in alpiniste.

Na počastitev 5-letnice alpinističnega dela v Hrastniku in na občni zbor PD Hrastnik vabimo vse naše člane in vse prijatelje planinstva.

PD in AO Hrastnik

VESELI KOTIČEK

Prebrisani prodajalec

Srečko še ni bil dolgo prodajalec v neki veliki trgovini — čevlji, vendar je bil že ljubljeneč svojega šefa.

To pa po vsej pravici. Srečko je bil v svoji stroki, zlasti pa v obveščanju z nadležnimi in neprijetnimi strankami neverjetno sposoben. Njegovo božansko potrpežljivost so večkrat hudo preizkušali, toda Srečka še tako sitna stranka ni spravila iz ravnotežja. Tudi če je že dvajset parov čevljev prinesel z visoke police po lestvi, je šel še po enajstih parov par z ravno tako ljubeznivim obrazom kot po prvega.

Nekega dne je prišla v trgovino neka posebno zahtevna stranka. Gospod, ki mu je Srečko stregel, se je šele čez eno uro odločil, da kupi par čevljev.

»Koliko stanejo?«

»Štiri tisoč dinarjev, gospod!«

»So iz dobrega usnja?«

»Zajamčeno izvrstna roba, gospod! Ne boste jih razrgali. Lahko nosite čevlje več let, vendar ne boste potrebovali novih podplatoč.«

Gospod je bil zadovoljen. »Potem mi čevlje zavijte!«

»Prosim!« je odgovoril Srečko.

»Toda jaz imam s seboj samo tri tisoč dinarjev! Kaj naj napravim?«

Srečko se je ljubeznivo smehljaj: »To pa ni nič hudega, gospod!«

Srečen človek

(Arabska pripovedka)

Neki bogat Arabec je napravil pred smrtjo oporoko, v kateri je zapisal, da zapušča vse svoje premoženje najsiromušemu človeku na zemlji. Nekemu svojemu prijatelju je zapustil nalogo, da najde takega človeka in mu izroči njegovo imetje: bil je to velik koveč, v katerem je bilo bogastvo.

Ko so se vračali s pogreba, je pokojnikov prijatelj, ki je moral izpolniti poslednjo željo umrlega, razmišljal, kako bi našel najsiromušjega človeka. Pa se je domislil in razglasil, da vsak večer sprejema kandidate za bogato zapuščino.

Ze takoj drugi dan se je pred njegovimi vrati kar trilo ljudi in vsi so zatrjevali, da bi moral biti koveč njihov. Toda naval je postajal od dne do dne večji in izvršilec pokojnikove volje si ni znal pomagati drugače, kakor da je razglasil ime zmagovalca, da bi se na ta način znebil vsiljive množice ljudi. Ko je najsiromušji človek na svetu slišal imenovanje svoje ime, mu je na obrazu žarelo zadovoljstvo. Presrečen je vzel koveč z bogastvom, toda ko ga je doma odprl, je videl, da je pol kamenja. Na dnu kovečka pa je ležal listek, na katerega je napisal bogati Arabec, preden je umrl:

»Zlagal si se! Če bi bil res najsiromušji človek na svetu, ne bi potreboval mojega bogastva!«

Zataknilo se mu je

Pred dnevi je priobčil »Ljubljanski dnevnik« veselo anekdoto, ki je vredna, da jo ponatisnemo za vse tiste naše bralce, ki jo v navedenem listu niso čitali.

Minister lord Salter, ki je znan kot srečen zakonski mož, je v Zgornjem domu nenadoma spregovoril sredi resnega govora: »Torej, dragica... Zataknilo se mu je in je takoj popravil: »Torej, plemeniti lord... Toda bilo je že prepozno. V Zgornjem domu so hitro razumeli, da je spregovoril v trenutni duševni odsotnosti iz ministra ljubeči zakonski mož. Smeh in krah se kar nista mogla poleči.

Skupščinski stenograf so morali po svoji službeni dolžnosti zapisati, da je član zbornice prvič v zgodovini te ustanove nagovoril njene člane z »dragico«.

Namizni tenis
Rudar — Ulianik (Pula)
5:2Splošno strojno mizarstvo
v Trbovljah

sprejme žensko pisarniško moč z znanjem knjigovodstva. Reflektantke naj se osebno zgledajo v upravi podjetja.

PREKLIC

Preključem in obžalujem besede, ki sem jih izrekel proti tov. Lidiji Dolanc, tajnici, zaposleni v Samskem domu št. 315, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. — Pavel Galin, Hrastnik, Samski dom št. 315.

Preključem, kar sem govoril o pok. Ferlugu in tov. Branku Korbarju. Prizadetim se zahvaljujem, da so odstopili od tožbe. — Marjan Zupančič, Zagorje.

KRŠČANSTVO IZVAZA LJUBEZEN

Italijanski list »Italia«, ki stoji blizu Vatikana, je prinesel članek Ignacia Giodanija o krščanstvu v Aziji. Clankar pravi, da uživa krščanska vera v Aziji zelo slab ugled in težko prodira. Vzrok zato je iskati v naslednjem (kar tudi za nas ni nič novega): »V očeh Azijcev bremeni evropsko krščanstvo, da se prepleta s politiko, militarizmom, vojnami in materializmom.« No, pa se ta pisec tolaži: »Kljub temu pa cerkev s pomočjo svojih misionarjev eksportira v Azijo in Afriko ljubezen.« — Kako je pravzaprav s »krščanskim« ljubeznijo (pravilno: politiko), bi vedeli dosti povedati naši zavedni Slovenci, ki žive v Beneški Sloveniji, v Primorski in Istri.

ANGLEŽI IN ITALIJANI

V rimskem »Giornale d'Italia« piše Giuseppe Longo o odnosih Angležev do Italijanov o priliki razgovora z lordom Beveridgeom. Longo pravi:

»Imamo nove dokaze, da nas Angleži ne ljubijo. Tudi Jugoslavije nimajo radi, vendar Italijanov ne ljubijo. O nas ne vedo nič, vendar jih moti že samo to, da živimo.«

ZA SMEH

MED IZOBRAŽENCI

Neka dama, ki ji je delal družbo znameniti kemik, je slišala, da je njen družabnik pri mizi napisal znamenito delo o klorofilu. Da bi veljala za izobraženo žensko, je dama vprašala učenjaka:

RAZGOVOR

»Povejte mi, gospod profesor, kakšna razlika je pravzaprav med klorofilom in kloroformom?«

Učenjak je dami na njeno vprašanje ljubeznivo odgovoril: »Razlika bo približno takšna kot med aspirinom in pikovim asom!«

NI DOBRO RAZUMEL

Učitelj v šoli: »Do jutri mi vsi popišite za domačo nalogo vse stene vaše stanovanjske sobe.«

Neki učenec pa je prišel naslednjega dne v šolo brez naloge. Ko ga je učitelj vprašal po njej, mu je učenec odgovoril: »Gospod učitelj! Moj oče mi je strogo prepovedal, da bi stene v našem stanovanju popisal.«

»SKOZI ROŽO«

JI JE POVEĐAL

Povabljeni so sedeli za mizo in srebalji črno kavo. Gospodinja je družbi ob tej priložnosti s ponosom omenila: »Da, moj mož mi je kupil električni mlin za kavo.«

Neki povabljenec pa je nato gospodnjo, ki je prinesla gostom na mizo precej vodeno kavo, vprašal takole: »Kajne, gospa, da je vaš kavni mlin urejen za priključek na šibki tok?«

ČUDNI POTNIK

Peter se pojavi pri železniški blagajni.

»Dajte mi karto, tovarišca, reče.

»Kam?« ga vpraša ona.

»Sem v roku mi dajte! Blagajničarka jezno vpraša:

»Pa kam se hočete peljati?«

Peter ponosno odgovori: »Na gostovanje.«

Obvestilo

Cenjene naročnike in poslovne prijatelje obveščamo, da smo spremenili dosedanje ime našega podjetja v

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

„ZASAVJE“

TRBOVLJE III, SAVINJSKA CESTA 9

ter po tej poti sporočamo vsem, da sprejemamo kot doslej vsa gradbena dela: visoke in nizke gradnje. — Nadalje izdelujemo terazzo tlake iz umetnega kamna po zelo ugodnih cenah. Za naročila se pripravljamo.

Okrajno gradbeno podjetje
v Trbovljah

RAZPIS

smučarskega tekmovalstva za prvenstvo Zasavja obrtnih in industrijskih šol.

Smučarski odsek pri Ind. rudarski šoli v Zagorju prireja v nedeljo, 14. februarja, v Zagorju smučarsko tekmovalstvo za prvenstvo Zasavja.

Sporod: smučarski tek ob 10. uri; skoki ob 15. uri. Pravico do tekmovalstva imajo učenci industrijskih, obrtnih in podobnih šol. Ocenjevanje bo po smučarskem pravilniku Slovenije.

Priglasitve tekmovalcev sprejema pismeno pripravljalni odbor smučarskega tekmovalstva na Industrijski rudarski šoli Zagorje. V izjemnih primerih tudi na startnem mestu eno uro pred startom.

Tekmovalci iz oddaljenih krajev imajo možnost prenočišča in prehrane v internatu šole po najnižjih možnih cenah.

Zmagovalce pričakajo praktična darila.